

ایران تووشه

- دانلود نمونه سوالات امتحانی
- دانلود آزمون های مسابقه
- دانلود آزمون های وحدتی و نجات
- دانلود فیلم و مقاله آنلاین
- دانلود و مشاوره

IranTooshe.Ir

@irantoooshe

IranTooshe

۱- معنی کدام عبارت، درست نیست؟

- (۱) هنر آن بود که ک تی های دیگر به او نزدیک بودند: خوشبختانه ک تی ها دیگر به او نزدیک بودند.
- (۲) چنان که یک دوال پوست و گوشت بگست و هیچ نمانده بود از غرقه شدن: طوری که تسمه‌ی چرمی و پوست و گوشت کنده شد و چیزی نمانده بود که غرق شود.
- (۳) امیر از آن جهان آمد، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید: امیر جان سالم به در برده بود، وارد خیمه شد و لباس خود را عوض کرد.
- (۴) امیر را تب گرفت چنان که بار نتوانست داد و محجوب گ ت از مردمان: امیر تب کرد، طوری که به کسی اجازه ملاقات نداد و مردم نتوانستند او را ببینند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی همه‌ی گزینه‌ها صحیح است بهجز گزینه ۲.

معنی گزینه‌ی پاسخ: طوری که یک لایه پوست و گوشت کنده شد و چیزی نمانده بود که غرق شود.

۲- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه درست است؟

«چه در کار و چه در کار آزمودن / نباید جز به خود محتاج بودن»

- (۱) آزمودن افراد هنگام کار
- (۲) مناعت طبع داشتن
- (۳) کار و آزمون نشان‌دهنده‌ی ارزش افراد است
- (۴) نکوهش نیازمندی افراد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فقط یک مفهوم از بیت استنباط می‌شود و آن هم تأکید بر «مناعت و بلندنظری افراد» است.

۳- کدام بیت، تواماً به مفاهیم «نکوهش وابستگی و دعوت به یاری» اشاره دارد؟

(۱) برو شیر درزنده باش ای دغل / مینداز خود را چو رویاه شل

(۲) معیار دوستان دغل، روز حاجت است / قرضی به رسم تجریبه از دوستان طلب

(۳) کسی نیک بیند به هر دو سرای / که نیکی رساند به خلق خدای

(۴) بگیری ای جوان، دست درویش پیر / نه خود را بیفکن که دستم بگیر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم مصراع اول گزینه‌ی پاسخ «دعوت به یاری» و مفهوم مصراع دوم «نکوهش وابستگی افراد» است. معنی دیگر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: مصراع اول: «دعوت به تلاش»، مصراع دوم «پرهیز از تبلی»

گزینه‌ی ۲: مصراع اول: «سنجهش دوستان»، مصراع دوم «کمک کردن شرط دوستی است»

گزینه‌ی ۳: مصراع اول: «بازگ ت نتیجه‌ی کارها به خودمان»، مصراع دوم «دعوت به یاری یک دیگر»

۴- مفهوم عبارت «قیامت سخت نزدیک است»، با کدام گزینه نزدیکی دارد؟

(۱) عزّ من فَنَعَ

(۲) لله درگُما

(۳) حاسِبوا قبلَ ان تحاسبوا

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت سؤال و گزینه‌ی پاسخ: باید هر لحظه به اعمال خود بازنگری داشته باشیم. معنی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: قناعت کار عزیز است.

گزینه‌ی ۲: خدا خیرتان دهداد.

گزینه‌ی ۴: خدا هر کس را بخواهد عزیز و هر کس را بخواهد خوار می‌کند.

۵- مفهوم کدام بیت با سایر ایيات، متفاوت است؟

- (۱) کجروان را دهند خرمن‌ها / قوت یک شب به نیکوان ندهند
- (۲) اگر لطفش قرین حال گردد / همه ادبارها، اقبال گردد
- (۳) کنی دین‌دار را خواری و دنیادار را عزّت / عزیز تoust خوار ما، عزیز ماست، خوار تو
- (۴) زهی آثار صنعت جمله هستی / بلندی از تو هستی دید و پستی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ همان مفهوم آیه‌ی «تعزّ من تشاء و تدلّ من يشاء» است. خداوند عزّت و ذلت‌دهنده است.

مفهوم گزینه پاسخ اشاره به «ویژگی دوره‌ی اختناق و رواج ظلم بر عدل» است.

۶- تمام ایيات با بیت زیر تناسب مفهومی دارند به جز:

«آیات رخت را دو جهان گر چه کتاب است / جز روی تو ما کاتب و مکتوب نداریم»

- (۱) می‌کند باد صبا هر روز پیش از آفتاب / مصحف خلق تو را از بوی گل تفسیرها
- (۲) چ م بگ ا به گلستان و بیین / جلوه‌ی آب صاف در گل و خار
- (۳) روی زیای تو را بدر منیر، آینه‌دار / حلقه‌ی گوش تو را شاه فلک، حلقه به گوش
- (۴) دیده را کن دوا تا بینی / شیوه‌های چگونه دیدن را

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت مورد سوال «خداوند در همه‌جا حضور دارد: العالم محضر الله» است.

مفهوم گزینه‌های ۱، ۲، ۳ نیز (پدیده‌ها هریک نشان از خدا دارند، وحدت وجود و حضور خداوند در جهان هستی) است. اما گزینه‌ی ۴ به مفهوم «تغییر دید و نگاه افراد» اشاره دارد.

۷- مفهوم کدام دو بیت، یکسان است؟

الف) ای حیات عاشقان در مردگی / دل نیابی جز که در دل بودگی

ب) ز دوست گر همه تیغ بلا رسد ای دل / طریق ع ق نباشد که رو بگردانی

ج) تو نیک و بد خود هم از خود پرس / چرا باید دیگری محتسب

د) به عزّت بکن یاد پروردگار / لباست ز هر عیب پاکیزه دار

- (۱) د، ج
- (۲) ج، الف
- (۳) ب، الف
- (۴) د، ب

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفاهیم ایيات به ترتیب: برای موفقیت

گزینه‌ی الف: ترک مادیات (مرگ قبل از مردن)

گزینه‌ی ب: تحمل ناملایمات در راه ع ق

گزینه‌ی ج: ترک مادیات (مردن قبل از مردن)

گزینه‌ی د: دور شدن از پلیدی‌ها

-۸- مفهوم رویه‌روی همه‌ی ایات زیر درست است، به جز:

- (۱) می‌نالم از جدایی تو دم به دم چونی / وین طرفه‌تر که از تو نیم یک نفس جدا (جدایی‌ناپذیری از یار)
- (۲) در محفلی که خورشید اندر شماره ذه است / خود را بزرگ دیدن شرط ادب نباشد (نمی‌فضل فروشی)
- (۳) آگه از عیش جوانی نشدم در غم عق / هم‌چو آن عید که بر مردم زندان گذرد (غم اسارت)
- (۴) عاقلی گر صبر آن دارد که بنیند رواست / من که عاشق باشم و دیوانه، نتوانم نشست (ناصبوری عاشق)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم همه‌ی ایات صحیح می‌باشد به جز گزینه ۳: در این بیت به مفهوم (نابودگری غم عق) اشاره می‌کند.

-۹- مفاهیم «یاری‌رسانی، کامیابی، تلاش، سنجیده‌گویی» به ترتیب در کدام ایات آمده است؟

- الف) سحر دیدم درخت ارغوانی / ک یده سر به بام خسته جانی
ب) منزل حافظ کنون بارگه پادشاه است / دل بر دلدار رفت، جان بر جانانه شد
ج) نباید سخن گفت ناساخته / نشاید بریدن نینداخته
د) ز اشتیاق آب دریا، ماهیان / خاک می‌لیستند و ساحل ناپدید
ه) دگر روز باز اتفاق اوفتاد / که روزی‌رسان قوت روزش بداد

(۱) الف، ه، ب، ج (۲) ب، ه، الف، ج (۳) ب، د، ج، الف (۴) الف، ب، ج

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نکته‌ی قابل توجه اضافه بودن یک بیت (بیت گزینه‌ی ه) با مفهوم (خداآنند روزی‌رسان است) می‌باشد. شباهت مفهوم این بیت و بیت گزینه‌ی ب در تعیین سطح این سؤال مؤثر است.

-۱۰- نوع حذف‌ها در تمام گزینه‌های زیر یکسان است به جز:

- (۱) خنک آن که زو نیکویی یادگار / بماند اگر بندۀ گر شهریار
- (۲) می صبح و شکرخواب صبح دم تا کی / به عذر نیم‌شبی کوش و گریه‌ی سحری
- (۳) حلالش باد اگر خونم بریزد / که سر در پای او خوش‌تر که بر دوش
- (۴) روزی که نیکی ای نرسد از تو خلق را / اندر شمار عمر تو نشمرده نیک‌تر

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حذف و نوع آن در گزینه‌ها:
گزینه‌ی ۱: خنک آن باشد ... اگر بندۀ باشد گر شهریار باشد: حذف به قرینه معنایی
تذکر: می‌توان هر فعل اسنادی دیگری جایگزین کرد بدون تغییر در نوع حذف

گزینه‌ی ۲: حذف مصراع اول معنایی: می صبح و شکرخواب صبح دم تا کی باشد / به عذر نیم‌شبی کوش و گریه‌ی سحری کوش - نوع حذف مصراع دوم لفظی است.

گزینه‌ی ۳: مصراع دوم: خوش‌تر باشد که بر دوش باشد: حذف به قرینه لفظی (حالش باد)

گزینه‌ی ۴: مصراع دوم: اندر شمار عمر تو نشمرده شود نیک‌تر است: حذف به قرینه معنایی (تذکر: افعال اسنادی می‌توانند بدون تغییر در نوع حذف تغییر کنند)

-۱۱- شکل مجھول قدیم کدام فعل به درستی ذکر نشده است؟

- (۱) می‌گوید: گفته می‌گردید.
- (۲) نوشته باشد: نوشته آمده باشد.
- (۳) خوانده است: خوانده گ ته است.
- (۴) خواهد پوشید: پوشیده خواهد آمد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی پاسخ فعل مجھول قدیم به زمان ماضی ذکر نشده است بلکه به زمان ماضی استمراری مجھول شده است. درست آن: (گفته می‌گردد) می‌باشد.

- ۱۲- در کدام گزینه، نوع رابطه‌ی گروه کلمات یکسان نیست؟
- (۱) عارف و زاهد (افشا و اخفا) (ع ق و عقل)
 - (۲) طبع سخنگو (بیت نفر) (بار ع ق)
 - (۳) التفات و عنایت (ترمیم و تخریب) (منصور و مددود)
 - (۴) (زبان و گوش) (شال و کلاه) (ماهی و صدف)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رابطه گروه‌های هریک از گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: تماماً تضاد دارند.

گزینه‌ی ۲: تماماً تضمن (شمول) دارند.

گزینه‌ی ۳: تماماً ترادف به جز (ترمیم و تخریب که تضاد دارند)

گزینه‌ی ۴: تماماً تناسب دارند.

- ۱۳- کدام گزینه، فاقد مستند است؟

(۲) در حقّ ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست.

(۴) لطیفه‌ای است نهایی که ع ق ازو خیزد

(۱) زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست.

(۳) اگر تو فارغی از حال دوستان، یارا

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. افعال اسنادی (نیست و است) در گزینه‌ی ۱ و ۴ و (ی: هستی) در گزینه‌ی ۳ سبب پیدایش نقش مستند شده‌اند و به ترتیب آگاه / لطیفه‌ای نهایی / فارغ در گزینه‌ها مستند هستند. ولی در گزینه‌ی ۲ فعل غیراسنادی (نیست) به معنی (وجود ندارد) به چ م می‌خورد. در این گزینه (جای هیچ اکراه): گروه نهادی است.

- ۱۴- در تمامی گزینه‌های زیر انواع «را» یکسان است، به جز:

(۱) یکی را به سر برنهد تاج بخت / یکی را به خاک اندر آرد ز تخت

(۲) افتادگی برآورده از خاک دانه را / گردن کی به خاک نشاند نشانه را

(۳) چ مت به غمزه ما را خون خورد و می‌پسندی / جانا روا نباشد خونریز را حمایت

(۴) تو را خامه‌ی ای خداوند هوش / وقار است و ناهمل را پرده‌پوش

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. انواع (را) در گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: یکی را به سر: فک اضافه / یکی را به خاک: مفعولی

گزینه‌ی ۲: هر دو مفعولی **توشه‌ای برای موفقیت**

گزینه‌ی ۳: ما را خون - خونریز را حمایت هر دو فک اضافه

گزینه‌ی ۴: هر دو متممی (برای تو - برای ناهمل) توجه: می‌توانند فک اضافه هم باشند: خامه‌ی تو - پرده‌پوش ناهمل

در هر دو صورت انواع (را) یکسان است.

۱۵- آرایه‌های «ایهام تناسب، مجاز، تشخیص، تناقض» به ترتیب در کدام بیت یافت می‌شود؟

- الف) خنده‌ها بر شمع دارد دیده‌ی گریان ما / مو نمی‌گنجد میان گریه و مژگان ما
ب) کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست / که دون همتانند بی‌مغز و پوست
ج) گر هزار است بلبل این باغ / همه را نفعه و ترانه یکی است
د) ای ماه دل‌افروز بگردان قدح می / چون ماه فلک دم مزن از دور پیاپی
(۱) ب، د، الف، ج (۲) ب، الف، ج، د (۳) ج، ب، د، الف

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها:

گزینه‌ی الف) خنده‌ی دیده‌ی گریان تناقض دارد.

گزینه‌ی ب) سر مجازا وجود / مغز مجازا اندیشه / پوست مجازا ظاهر

گزینه‌ی ج) «هزار» از واژه‌های سازنده ایهام یا ایهام تناسب است. در این بیت چون هزار با باغ مراعات‌نظیر می‌سازد ایجاد‌کننده‌ی ایهام تناسب می‌باشد. به دو معنی: نوعی بلبل (که موردنظر نیست) / عدد هزار (که موردنظر است)
گزینه‌ی د) ماه فلک، استعاره و تشخیص دارد (تذکر: ماه دل‌افروز استعاره از محظوظ است ولی تشخیص ندارد)

۱۶- کدام آرایه‌های ادبی، تماماً در بیت زیر به کار نرفته است؟

- «سزای توست چون گل گریه‌ی تلخ پشیمانی / که گفت ای غنچه‌ی غافل، دهن پیش صبا بگ»
(۱) تشییه، استعاره (۲) تشخیص، حس‌آمیزی (۳) مراعات‌نظیر، کنایه (۴) حسن تعلیل، مجاز

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها:

گزینه‌ی ۱: تشییه تو (غنچه) به گل / پشیمانی به گریه / غنچه‌ی غافل استعاره دارد (به نظر می‌رسد صبا هم شخصیت انسانی دارد پس استعاره و تشخیص دارد)

گزینه‌ی ۲: تشخیص بر غنچه‌ی غافل و صبا / حس‌آمیزی (گریه‌ی تلخ)

گزینه‌ی ۳: مصراع اول کنایه از این‌که پشیمانی جزای توست / مصراع دوم کنایه از این‌که باید رازدار می‌بودی.
مراعات‌نظیر بین غنچه و گل و صبا

گزینه‌ی ۴: شاعر به ظرفات به این اشاره کرده است همان‌طور که تبدیل گل به گلاب نتیجه‌ی شکوفایی غنچه است از مخاطب می‌خواهد رازدار باشد تا به سرنوشت گل مبتلا نشود ولی در بیت مجاز م اهده نمی‌شود.

۱۷- آرایه‌های رویه‌روی ایيات زیر کاملاً درست هستند، به جز:

- (۱) به نام چاشنی بخش زبان‌ها / حلاوت‌سنج معنی در بیان‌ها (مجاز - کنایه)
(۲) بلند آن سر، که او خواهد بلندش / نزند آن دل، که او خواهد نزندش (جناس - مجاز)
(۳) نادره کبکی به جمال تمام / شاهد آن روضه‌ی فیروزه فام (ایهام - واج‌آرایی)
(۴) نه بیگانه تیمار خوردهش نه دوست / چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست (تضاد - تشییه)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی پاسخ، جناس م اهده نمی‌شود اما (سر) مجازا به معنی (وجود) است.
بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: چاشنی بخش کنایه از ارزش‌دهنده، مؤثر - حلاوت سنج کنایه از تئیربخش و شیرین‌کننده - زبان مجاز به معنی سخن است.

گزینه‌ی ۳: شاهد ایهام دارد به معنی ناظر و گواه - زیبارو - واج‌آرایی (۱) در بیت محسوس است.

گزینه‌ی ۴: تضاد بین بیگانه و دوست - تشییه رویاه به چنگ (از شدت لاغری و خمیدگی)

۱۸- در کدام گزینه هر سه آرایه‌ی «تشییه، جناس، استعاره» به کار رفته است؟

- (۱) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو / یادم از ک تهی خویش آمد و هنگام درو
- (۲) اگر در آتش سوزان هزار غوطه خورد / صدا بلند نسازد سپند غیرت ما
- (۳) بر ایشان ببارید باران جود / فرو شستستان گرد دل از وجود
- (۴) خاک ره از چ م من چ مهی خوناب گ مت / تا به من از باد غم، آتش هجران رسید

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها:

گزینه‌ی ۱: مزرع سبز فلک (تشییه: فلک به مزرع سبز) داس مه (تشییه: مه به داس) ک ته و هنگام درو به ترتیب استعاره از اعمال و قیامت، بیت فاقد جناس است.

گزینه‌ی ۲: سپند غیرت (تشییه: غیرت به سپند) غیرت استعاره و جانبختی دارد (به دلیل صدا بلند نسازد) بیت فاقد جناس است.

گزینه‌ی ۳: باران جود تشییه دارد (جود به باران تشییه شده است) گرد دل استعاره از کدورت و کینه. جناس بین (جود - وجود) در بیت م بهود است.

گزینه‌ی ۴: خاک به چ مهی خوناب تشییه شده است. جناس بین چ م و چ مه - در مراع دوم باد غم و آتش هجران هر دو تشییه دارند. بیت فاقد استعاره است، توجه (خوناب کنایه از سرخ رنگ اشاره به گریه‌ی فراوان دارد. واژه‌ی خوناب ترکیب تشییه‌ی است و آب به خون تشییه شده است).

۱۹- از دیدگاه ادبی، کدام مورد غلط است؟

(۱) بوستان کتابی است به نظم در ه ت باب و قالب مثنوی که سعدی آنرا با موضوع حکمت عملی سروده است.
(۲) دقت و صداقت در بیان و استواری و پختگی در نگارش، تاریخ یهقی را از دیگر آثار تاریخی و ادبی متمایز می‌سازد.

(۳) مثنوی تحفة الاحرار اثر جامی عارف قرن نهم به تقلید از نظامی سروده شده است.

(۴) ایجاز، توصیفات دقیق و حذف افعال به فرینه از ویژگی های کتاب تاریخ یهقی است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در مورد گزینه‌ی ۱: بوستان کتابی است به نظم در ده باب و قالب مثنوی که سعدی آنرا با موضوعات حکمت نظری (مدینه‌ی فاضله‌ی سعدی و آرمان‌های او) سروده است. بقیه‌ی موارد صحیح می‌باشند.

ایران‌نوش

۲۰- در کدام گزینه، دو غلط املایی یافت می‌شود؟

(۱) خردمند را چاره نباشد از گذاردن حق، چه هر که بر پادشاه نصیحتی پوشاند، خود را خیانت کرده باشد.
(۲) چون دمنه از این سخن فارغ شد اعجاب شیر بدلو زیادت گ مت و جواب‌های نیکو و ثناهای بسیار فرمود.
(۳) آن‌گاه بطبا قبای سفید سر از آب ببرون کرد و چنین پوزش خاست.
(۴) مراد از نزول قرآن، تحصیل سیرت خوب است نه ترطیل صورت مکتوب.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دو غلط گزینه‌ی ۴: (ترتیل - سورت) است.

غلط‌های گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: گزاردن

گزینه‌ی ۲: غلط ندارد

گزینه‌ی ۳: خواست

۲۱- در کدام بیت، غلط املایی به چه م می‌خورد؟

- (۱) مهمان کت خویشم اگر نیک اگر بد است / حاشا که هیچ شکوه بود از غزا مرا
- (۲) منه ذخیره که بسیار کس ز غایت حرص / نهاد گنج به صد رنج و دیگری برداشت
- (۳) به احتیاط قدم در طریق عق گذار / که داغ لاله‌ی این دشت، دیده‌ی شیر است
- (۴) تنگ چه مان چه خود بر رزق مهمان می‌نهند / از طمع چون آسیا نان بر سر نان می‌نهند

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واژگان کلیه‌ی گزینه‌ها درست است، به استثنای گزینه ۱: واژه‌ی (غزا) غلط است که به صورت (قضا) اصلاح می‌گردد.

۲۲- کدام گزینه، فاقد غلط املایی است؟

- (۱) غالب و چیره (ذلت و لغش) (رثای شهیدان) (شبح و سایه)
- (۲) (ضمایم و پیوست‌ها) (غدر و نیرنگ) (شبح و سایه)
- (۳) (القای بردگی) (امارت و فرمانروایی) (ترب و نشاط) (نزدیک و قریب) (رقعه و نامه) (قریه و استعداد)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژگان غلط شامل:

گزینه ۱: ندارد → ذلت

گزینه ۴: قریه → قریه

گزینه ۳: القای → الغای

ترب → طرب

۲۳- در میان واژگان زیر، چند واژه‌ی مفرد به چه م می‌خورد؟

«ادبار، اطتا، افگار، حَمَّ، مبِشَّر، مهمَّات، نکت، صلت»

- (۱) پنج
- (۲) دو
- (۳) سه
- (۴) چهار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه‌های مفرد عبارتند از: ادبار، افگار، مبِشَّر، مهمَّات، نکت، صلت

۲۴- تمام معانی کدام واژه در برابر آن، درست است؟

- (۱) محجوب: پنهانی، مستور، پوشیده
- (۲) حمت: غیرت، جوانمردی، غرور
- (۳) وبال: سختی، عذاب، گناه
- (۴) کافی: قابل، با کفايت، کارآمد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معانی واژه‌ها:

گزینه ۱: محجوب: پنهان، مستور، پوشیده

گزینه ۴: کافی: با کفايت، لایق، کارآمد

البان تُقْشِي

توشه‌ای برای موفقیت

۲۵- در کدام گزینه، معنی دو واژه غلط است؟

- (۱) (کران: ساحل) (کوشک: قلعه) (علت: بیمار)
- (۲) (ناو: ک تی) (ضیعتک: زمین زراعتی کوچک) (شرع: خیمه)
- (۳) (مطرب: آوازخوان) (متقارب: پشتسر هم) (لختی: اندکی)
- (۴) (شبگیر: پیش از صبح) (زنخدان: چانه) (جیب: لباس)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معانی واژه‌ها:

گزینه ۱: کران: ساحل، کنار، طرف، جانب - کوشک: ساختمانی بلند، وسیع، زیبا که اغلب در میان باغ قرار گرفته است، قصر، کاخ - علت: بیماری

گزینه ۲: ناو: ک تی، به ویژه ک تی با تجهیزات جنگی، ضیعتک: زمین زراعتی کوچک - شرع: خیمه، سایه‌بان

گزینه ۳: مطرب: آوازخوان، نوازنده - متقارب: نزدیک به هم، در کنار هم - لختی: اندکی

گزینه ۴: شبگیر: سحرگاه، پیش از صبح - زنخدان: چانه - جیب: گریبان، یقه

- ۲۶- مفهوم جابه‌جایی ارزش‌های اجتماعی (بدهی به جای خوبی) در کدام گزینه وجود دارد؟
- (۱) اهل فضل و هنر گرفته کران / کار دنیا به کام بی‌هنران
 - (۲) خلوت دل نیست جای صحبت اصداد / دیو چو بیرون رود فرشته درآید
 - (۳) مستند شاهی بیافت فضل و هنر در جهان / بی‌هنری خوار شد در قدم پادشاه
 - (۴) چو با سفله گویی به لطف و خوشی / فزون گرَدشِ کِبر و گردن کِی
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- ۲۷- مفهوم عق ازلی در همه گزینه‌ها به جز وجود ندارد.
- (۱) از شبین عق خاک آدم گل شد / صد فتنه و شر در جهان حاصل شد
 - (۲) نقش خیال روی تو تا وقت صبحدم / بر کارگه دیده بی‌خواب می‌زدم
 - (۳) پیش از این کاین سقف سبز و طاق مینا بر کند / منظرِ چم مرا ابروی جانان طاق بود
 - (۴) تا مرا در نظر آن حُسن خداداد آمد / هر سر موی مرا نام خدا یاد آمد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. خداوند عق خود را قبل از آفرینش آسمان به من عطا کرده و از ابتدا ابروی جانان، منظر چم من بوده است. (عق ازلی)

- ۲۸- در کدام بیت جمله مرکب دیده نمی‌شود؟
- (۱) به شهر اندرون هر که برنا بُدند / چه پیران که در جنگ دانا بُدند
 - (۲) تو شاهی و گر اژدها پیکری / بیاید بدین داستان داوری
 - (۳) پویید کاین مهتر اهرمن است / جهان آفرین را به دل دشمن است
 - (۴) بدانست خود کافریدون کجاست / سر اندر کید و همی رفت راست

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. دقیقت داشته باشد که «گر» در این بیت در معنای «یا» حرف ربط هم پایه‌ساز است و نه وابسته‌ساز، بنابراین تمام جملات این بیت ساده‌اند، در حالی که در سایر ایيات حرف ربط وابسته‌ساز «که»، جملات مرکب پدید آورده است.

- ## ایران‌نوشته
- ۲۹- در کدام گزینه واژه‌های مقابل الگوهای همگی درست است؟
- (۱) بن ماضی + ه → صفت وندی: شکسته / نشانده / افسرده / لرزه
 - (۲) وند + اسم → صفت وندی: بی‌سواد / نامناسب / بی‌درد / باهمنز
 - (۳) وند + بن مضارع → صفت وندی: نادر / نایاب / ناگوار / نارس
 - (۴) صفت + ه → اسم وندی: سفیده / سده / لبه / سبزه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): لرزه: بن مضارع + ه → اسم وندی

گزینه (۲): نامناسب: وند + صفت → صفت وندی

گزینه (۴): لبه: اسم + ه → اسم وندی

۳۰- قالب شعری کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) ای کعبه به داغ ماتمت، نیلی پوش / وز تشنگی ات فرات در جوش و خروش
جز تو که فرات، رشحهای از یم توست / دریا نشنیدم که کدم که به دوش
(۲) که اینان ز آب و گل دیگرند / نگهبان دین، حافظ کورند
بداندیش را آتش خرمن اند / خدنگی گران بر دل دشمن اند
(۳) خویش را دیدند سیمرغ تمام / بود خود سیمرغ، سی مرغ تمام
محوا او گتند آخر بر دوام / سایه در خورشید گم شد والسلام
(۴) دفاع از وطن، کیش فرزانگی است / گذشتن ز جان، رسم مردانگی است
کسی کز بدی دشمن میهن است / به یزدان که بدتر ز اهریمن است

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. این گزینه در قالب رباعی و سایر گزینه‌ها در قالب مثنوی هستند.

۳۱- آرایهٔ مقابل کدام بیت نادرست معرفی شده است؟

- (۱) به کار آیدت چون رگ تلخ می / به یاد آوری تلخی کام من (حس‌آمیزی)
(۲) فریبِ دختر رز طرفه می‌زند ره عقل / مباد تا به قیامت خراب طارم تارک (تشییه)
(۳) نداد بوسه و این با که می‌توان گفتن / که تلخ کامی ما زان دهان شیرین است (تناقض)
(۴) پردهٔ مطربم از دست برون خواهد بود / آه اگر زانکه درین پرده نباشد پارم (جناس همسان)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): «دختر رز» اضافهٔ تشییه‌ی است.

گزینه (۳): تلخ کامی از دهان شیرین است: تناقض

گزینه (۴): «پرده» مصراع اول «ساز» / «پرده» مصراع دوم «خلوت»: جناس همسان

۳۲- در کدام گزینه غلط املایی دیده می‌شود؟

الف- اضطراب و تشویشی بزرگ به پای شده و عیان و وزیر به خدمت استقبال رفته‌ند.

ب- نادره کبکی به جمال تمام / شاهد آن روزهٔ فیروزه فام

ج- تو خیلی باهوش و صاحب ذوق و قریحه هستی و نباید از کمک یکدیگر فروگذاری نماییم.

د- به عزّت ذوالجلالی حق طاقت قرب ندارم، عزراشیل به طوع و رغبت آن را بیاورد در کمال مذلت و خواری.

ه- ناچار با اصرار همراهان به قویه بازگشت، از خورد و بزرگ در تشییع پیکر مولانا حاضر شدند و بر او نماز گزاردند.

(۱) الف، ب، ه (۲) الف، ج، د (۳) ب، ج، د (۴) ب، د، ه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. الف) عیان ← اعیان / ب) روزه ← روضه / ه) خورد ← خرد

۳۳- معنی واژگان «کیش، ثقت، تئر، برزیگر، مطلق» در کدام گزینه همگی درست آمده‌اند؟

- (۱) آیین، اطمینان، اندوه‌گین کردن، کا اورز، ارزش (۲) دین، اعتماد کردن، اندوه، دهقان، بی‌شرط و قید
(۳) مذهب، استواری، اثرگذاری، زارع، محترم (۴) روش، عهده‌دار شدن، اثربذیری، مزرعه، یله

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنای «ثقت» در تمام گزینه‌ها به جز گزینه (۴) درست است. / معنای «تئر» در گزینه‌های

۱ و ۳ غلط است. / معنای «مطلق» در گزینه‌ای ۱ و ۳ غلط است. / معنای «برزیگر» در گزینه (۴) غلط آمده است.

۳۴- مفهوم عبارت «گوهر محبت بود که در صد امانت معرفت تعییه کرده بودند و بر مُلک و ملکوت عرضه داشته، هیچ

کس استحقاق خزانگی و خزانه‌داری آن گوهر نیافته، خزانگی آن را دل آدم لایق بود» در کدام گزینه م ھود است؟

(۱) امانت‌دار راز خود مکن جز مخزن دل را / که چون از لب بروان آمد به دست گفت و گو افتاد

(۲) آسمان سُست پی، مرد شکوه ع ق نیست / رخش می‌باید که رستم را به میدان آورد

(۳) تن نازک کجا تاب خرابی‌های ع ق آرد / چگونه مرغ خانه در ده ویران بیاساید؟

(۴) از گلیم خویش نگذار بروان پا مرد ع ق / دل کند هر چند طیران (پرواز) در فضای خود بُود

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبارت مورد نظر و بیت گزینه (۲): هر دو تلمیح دارند به آیه ۷۲ سوره احزاب: «إِنَّ

عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى الْمُوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجَبَالِ فَأَيْمَنَ أَن يَحْمِلُهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا إِنَّهُ ظَلُومًا جَهُولًا».

مفاهیم گزینه‌های دیگر:

گزینه (۱): توصیه به رازداری و عدم افشای راز

گزینه (۳): ناتوانی جسم انسان برای تحمل رنج ع ق

گزینه (۴): محدودیت پرواز دل انسان در فضای ع ق

۳۵- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) از چنب نفسم، رسته بودند آنها / بت ها همه را شکسته بودند آنها

(۲) اژدهای نفس نگذارد که رو آری به گنج / اژدهاکش شو، گرت در سر هوای گوهر است

(۳) تو پای بند زمینی و رشته‌ایست نهان / که با گذشته تو را ارتباط دهد

(۴) خیال خود همه باید ز سر به در کردن / دگر به عالم سودای او گذر کردن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این بیت به این مفهوم اشاره شده است که «انسان همواره با گذشته و نیakan خود از

نظر تاریخی و میهنی ارتباط دارد و از هم گستته نیست»، در حالی که در سایر ایيات مفهوم «نفس کی و از

خود گذشتگی» دیده می‌شود.

۳۶- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) از جان خود گذشتم در خون خود تپیدم / بهر تو ای نگارین محبوب پاک دامن

(۲) به غیر موی سر خود، مرا کلاهی نیست / گذشتن از سر دنیا ز افسرم پیداست

(۳) ز سیر برق تازان شر جولاں چه می‌پرسی؟ / که بود از خود گذشتن او لین گام سمند ما

(۴) به طوف کعبه رسیدن گذشتن است از خود / خوش کسی که سر و برگ این سفر دارد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این بیت می‌گوید «انسان باید به دنیا پشت کند و مفهوم ترک تعلقات را می‌رساند»، در

حالی که سایر ایيات اشاره دارند به «ایثار و از خود گذشتگی» و این مفهوم با بیت زیر از درس قرابت مفهومی نیز دارد:

«از عمر من آن چه هست بر جای / بستان و به عمر لیلی افزای».

۳۷- مفهوم مقابل «از آسمان تاج بارد، اما بر سر آن کس که سر فرود آرد» کدام گزینه است؟

- (۱) به بارگاه نیاز دارد فروتنی ناز سربلندی / به خاک روزی دو ریشگی کن دگر بیال و شجر برون آ
- (۲) اوج عزّت، فروتنی دارد / قطره پستی گزید، گوهر گ ت
- (۳) غرور من نمی‌سازد به هر صید زبون صائب / به گرد دام خود گردانده‌ام صد بار عنقا را
- (۴) تو را رفعت اگر باید رهافتادگی بسپر / ز بالا قطره می‌بندد که در پایین گهر بندد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت سؤال «تواضع و فروتنی» است و نقطه مقابل آن «غرور و تکبر» است که در گزینه (۳) آمده است.

۳۸- در عبارت زیر به ترتیب چند واژه «وندی»، «مرکب» و «وندی-مرکب» یافت می‌شود؟

«شتابان علفزار کید و حیوان را تا ساقِ پا به علف نشاند. معلم که از مخصوصه رسته بود به خونسردی گفت: در علف است، حیوان باید بچرد. معلم نقاشی مرا خبر سازید که شاگرد وفادار حقیرت هرجا به کار صورتگری درمی‌ماند، چاره درماندگی به روش معلم خود می‌کند.»

- (۱) پنج، یک، دو
- (۲) شش، یک، یک
- (۳) پنج، دو، دو
- (۴) شش، دو، یک

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

واژه‌های وندی: شتابان، علفزار، نقاشی، درماندگی، روش، صورتگری

واژه مرکب: وفادار

واژه‌های وندی-مرکب: خونسردی

۳۹- همه گزینه‌های زیر به استثنای بیت با بیت «همت اگر سلسله جنبان شود / مور تواند که سلیمان شود» تناسب معنایی دارند؟

- (۱) دیوار من از خضر کند و ح ت سیلا ب / ویران شده همت مردانه خویشم
- (۲) به هر کاری که همت بسته گردد / اگر خاری بود گل دسته گردد
- (۳) گر عروج نفس خواهی بال همت برگ ای / کان چه در پرواز دارد اعتبار اول پر است
- (۴) به آب روی همت خاک را زر می‌توان کردن / غلط کردم که عمر خویش صرف کیمیا کردم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ به «بلندهمتی» اشاره شده است: «همت اگر در کار باشد، همه

کارها درست می‌شود»، اما در گزینه (۱) شاعر از «بلندهمتی‌های خود در زحمت افتاده است».

۴۰- آرایه‌های «اغراق، تناقض، ایهام، تشخیص، مجاز» به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟

- الف- صبا از عق من رمزی بگو با آن شه خوبیان / که صد جمید و کیخسرو غلام کمترین دارد
ب- عمری شب و روز در تفکر بودیم / سرگ ته درآمدیم و حیران رفتیم
ج- آن دم که با تو باشم یکسال هست روزی / وان دم که بی تو باشم یک لحظه هست سالی
د- گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد / گفتا اگر بدانی هم او رهبر آید
ه- عالم از ناله عاق مبادا خالی / که خوش آهنگ و فرح‌بخش هوایی دارد

(۱) ب، د، ج، الف، ه (۲) ج، د، ه، الف، ب (۳) ه، د، الف، ج، ب (۴) ج، د، الف، ه، ب

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:
الف) صبا (ای صبا) ← تشخیص

ب) «شب و روز» مجاز از «همیه و همواره»

ج) شاعر در وصال و فراق معوق با استفاده از کلمات سال و لحظه، اغراق ایجاد کرده است.

د) گفر باعث هدایت و رهبری است. ← تناقض

ه) «ناله عاق» ایهام دارد و به دو معنی آمده است: ۱- ناله عاشقان، ۲- یکی از گوشه‌های موسیقی

متضاد	هم خانواده	متراffد	واژه
وفادری	غدیر	مکر	غدر
توسّنی	متبع	چاکری	تّبع
اهمال	اعزام	آهنگ	عزم

۴۱- در چند خانه از خانه‌های جدول مقابل، واژه مناسبی قرار نگرفته است؟

- (۱) یک
(۲) دو
(۳) سه
(۴) چهار

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هم خانواده «غدر» ← «غدار» به معنای «محل آبگیر» است و هم خانواده آن به حساب نمی‌آید.

۴۲- آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) یاری که دلم خستی، در بر رخ ما بستی / غمخواره یاران شد تا باد چنین بادا (کنایه، جناس)
(۲) روزی که عق خاک دیار نیاز گبت / سرو تو خوشخرام به گلگ ت ناز بود (تشییه، استعاره)
(۳) دل از آسایش دوران نشود جمع مرا / زلف ایام پریشان به نظر می‌آید (تشخیص، تناقض)
(۴) ما «رمیت إذا رمیت» از نسبت است / نفی و اثبات است و هر دو مثبت است (تضمن، تضاد)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «بستی» و «خستی»: جناس / در بر رخ بستی: کنایه

گزینه (۲): گلگ ت ناز: تشییه / سرو استعاره از «قد یار»

گزینه (۴): «ما رمیت...»: تضمن به آیه ۱۷ سوره انفال / نفی و اثبات: تضاد

-۴۳- آرایه مقابله کدام بیت به درستی ذکر شده است؟

- (۱) آفتبا مکش ز ما دامن / نی که بر دامن تو بند سنتیم (جناس)
- (۲) آفتبا درآمد از روزن / کرد ما را بلند اگر پستیم (تناقض)
- (۳) ما همه از آلت همدستیم / عاقبت شکر باز پیوستیم (تلمیح)
- (۴) چند تلخی ک ید جان ز فراق / عاقبت از فراق وارستیم (حس آمیزی)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. واژه «اللت» تلمیح دارد و به آغاز آفرینش و داستان حضرت آدم «اللت بربکم قالوا بلی ...» اشاره شده است.

-۴۴- آرایه‌های مقابله همه ابیات درست است به جز

- (۱) بهای بوسه او نقد جان دریغ مکن / که این معامله نفع از پی ضرر دارد (تشییه، استعاره)
- (۲) چه سان هوای تو از سر بدر توانم کرد / که با تو هر سر مویم سر دگر دارد (مجاز، جناس)
- (۳) جهان ع ق ندانم چه زیر سر دارد / که زیر هر قدمی یک جهان خطر دارد (تشخیص، اغراق)
- (۴) گدا چگونه کند سجده آستانی را و که بر زمین سر شاهان تاجور دارد (متناقض‌نما، استعاره)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این گزینه استعاره به کار نرفته است. / پارادوکس: سجده کردن سر شاهان در برابر گدا بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): تشییه: نقد جان / استعاره: این معامله (خرید بوسه)
گزینه (۲): مجاز: سر (دوم، مصرع دوم): قصد و اندیشه / جناس: در، سر (جناس گرفتن یک حرف با یک اسم ایرادی ندارد).

گزینه (۳): تشخیص: «زیر سر داشتن» کنایه‌ای است که تشخیص هم دارد. / اغراق: در زیر هم قدم یک جهان خطر است.

-۴۵- املا واژه م خص شده در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) کسی که بوی تواش در دماغ می‌افتد / حریم زندگانی خویشش فراق می‌افتد
- (۲) رو ای صبا و ز بهر مسافران فraig / از آن دو لب سخنی چند یادگاری پرس
- (۳) به پیری گ ته حاصل از برای من فraig دل / سحر شد روغن دیگر نمی‌خواهد چراغ دل
- (۴) کنون چه چاره که در بحر غم به گردابی / فتاد زورق صیرم ز بادیان فraig

توشه‌ای برای موقوفیت

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه (۱): کسی که تو را طلب کند در آسایش خواهد بود. (فraig)

گزینه (۲): سخنانی از جدایی پرس. (فراق)

گزینه (۴): در جدایی تو بی‌صیر هستم. (فراق)

۴۶- در متن زیر املای کدام واژه نادرست است؟

مرا بدین ملامت نباید کرد که من ریاست این کبوتران تکفل کردهام و ایشان را از آن روی بر من حقی واجب شده است و چون ایشان حقوق مرا به طاعت و مناصحت بگذارند و به معونت و مظاهرت ایشان از دست صیاد بجستم، مرا نیز از عهده لوازم ریاست بیرون باید آمد و مواجب سیادت را به ادا رسانید.»

- (۱) بگذارند (۲) معونت (۳) مظاهرت (۴) سیادت

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بگذارند ← بگذارند

گزاردن: انجام دادن، ادا کردن، تعییر کردن، بیان کردن / گزاردن: قرار دادن، رها کردن، اجازه دادن، تأسیس کردن

۴۷- معنی چند واژه در مقابل آن نادرست است؟

(اما: پی وا) (شکاری: نخجیر) (همال: سست) (راه تافتن: به سرعت رفتن) (مولات: پیروی کردن) (عيار: سنجه)

(ممد: مددکننده) (کذا: همانطور) (قفا: پشت) (سو: دید)

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. واژه‌هایی که غلط معنا شده‌اند: اهمال: سستی / راه تافتن: راه را کج کردن، تعییر مسیر دادن / کذا: چنین، این چنین

۴۸- مفهوم دقیق عبارت زیر در کدام گزینه وجود ندارد؟

«از آسمان تاج بارد، اما بر سر آن کس که سر فرود آرد.»

(۱) تواضع سر رفعت افزاید / تکبر به خاک اندر اندازد

(۲) چو خواهی که در قدر والا رسی / ز شیب تواضع به بالا رسی

(۳) گدا گر تواضع کند خوی اوست / ز گردن فرازان تواضع نکوست

(۴) بلندی از آن یافت کاو پست شد / در نیستی کوفت تا هست شد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه (۳): تواضع از جانب بزرگان و قدرمندان زیباتر است.

مفهوم سؤال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۴: تواضع و فروتنی موجب کمال و رفعت است.

۴۹- مفهوم عبارت «پدرم دریادل بود، در لاتی کار شاهان را می‌کرد.» در کدام گزینه آمده است؟

الف- قرار بر کف آزادگان نگیرد مال / چو صیر در دل عاشق چو آب در غربال

ب- با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جم ید جم نداشت

ج- من که دارم در گلایی گنج سلطانی به دست / کی طمع در گردش گردون دون پرور کنم

د- در کوی می ک ان نبود راه بخل را / این جا ز دست خ ک سبو آب می چکد

- (۱) الف و ب (۲) ج و د (۳) ج و ب (۴) د و الف

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت سؤال و بیتهای «الف» و «د» به «بخش و عدم دلبستگی به مال دنیایی» اشاره دارد.

مفهوم بیت «ب»: رهایی از تعلقات دنیایی موجب آسایش و آرامش است. (با این که در این دنیا ثروت و دلخوشی ای ندارم، اما آسایشی دارم که جم ید نداشت.)

مفهوم بیت «ج»: این بیت هم به «قانع بودن و مناعت طبع داشتن در عین نداری» اشاره دارد.

۵۰- مفهوم جمله «از تجارب برای دفع حوادث سلاح‌ها توان ساخت» با کدام گزینه تناسب معنایی دارد؟

- (۱) ای دل خفته، عمر شد تجربه‌گیر از جهان / زندگی‌ای به دست کن مردن مرد و زن نگر
- (۲) سود نمی‌کرد و دشمنیش زیان بود / تجربه کردیم تا بدیش یقین شد
- (۳) ز راه رفته مرو که در طریق صواب / دلالت است نگه به رد پا کردن
- (۴) بس تجربه کردیم در این عالم خاک / نیکان، نیکی کنند تا وقت هلاک

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت سؤال در مورد «استفاده از تجربیات گذشتگان در مواجهه با مکلات است» که این مفهوم در گزینه (۳) دیده می‌شود. «ز راه رفته مرو» یعنی «از تجربیات دیگران استفاده کن چراکه شرط اصلی حرکت در راه راست، توجه به رد پاها کردن (تجربیات گذشته) است».

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۱): به عبرت گرفتن و تجربه اندوختن از جهان توصیه می‌کند.
- گزینه (۲): «تجربه کردن» در این بیت به معنی «آزمایش کردن» آمده است: آزمایش کردیم و بدی او بر ما مسلم شد.
- گزینه (۴): از راه تجربه فهمیدیم که مردم نیکانم تا وقت مردن فقط نیکی می‌کنند.

۵۱- معنی چند لغت صحیح نیامده است؟

- (ابلاغ: رساندن نامه) (حدّت: تیزی) (مسامحه: ساده‌انگاری) (فراخور: درخور) (مطلق: آزاده) (همگنان: همه) (ورطه: خطر و دشواری) (استخلاص: رهایی دادن) (خایب: بی‌بهره) (موالات: یاری کردن)
- ۱) یک ۲) سه ۳) دو ۴) چهار

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مطلق: آزاد

۵۲- کدام گزینه با بیت «چه از تیر و چه از تیغ، شما روی نتابید / که در جوشن ع قید، که از کرب و بلاید» قرابت ندارد؟

- (۱) چون شهادت، دولتی در عالم ایجاد نیست / عاشقان بال هما دانند بر سر تیغ را
- (۲) فیض ماه نو ز شم پیر شهادت می‌برند / خون، حنای عید باشد که تگان ع ق را
- (۳) سر به پیش اندختن در زندگانی خوش نمایست / زیر شم پیر شهادت گردن افزایی خوش است
- (۴) با صبا در چمن لاله سحر می‌گفتم / که شهیدان که‌اند این همه خونین کفنان

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ و بیت صورت سؤال به شهادت طلبی اشاره می‌کنند، اما بیت گزینه‌ی ۴ می‌گوید: با باد صبا می‌گفتم، که شهیدان لاله‌های گلگون کفن هستند. **وفقیت**

۵۳- با توجه به بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

- آسوده خاطر این ره بی اعتبار را / پروین، کسی سپرد که بار گران نداشت»
- (۱) جمله‌ی وابسته، از اجزای (نهاد + مفعول + فعل) تشکیل شده است.
 - (۲) یک واژه‌ی مرکب در نقش قید در بیت به کار رفته است.
 - (۳) در بیت حذف فعل به قرینه‌ی معنی دیده می‌شود.
 - (۴) دو گروه مفعولی در بیت به کار رفته است که هر دو با وابسته همراه است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه‌ی «آسوده‌خاطر» دارای ساختمان «وندی - مرکب» است. (آسود + ه + خاطر) تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه‌ی ۱: ای پروین، کسی این راه بی اعتبار را آسوده‌خاطر سپرد (جمله‌ی هسته) + که (وابسته‌ساز) [او] بار گران نداشت. (جمله‌ی وابسته) (اجزای تشکیل‌دهنده‌ی جمله‌ی وابسته: «نهاد + مفعول + فعل» است)
- گزینه‌ی ۳: «پروین» در نقش منادی‌ی به کار رفته است. «منادا» حذف فعل به قرینه‌ی معنی محسوب می‌گردد.
- گزینه‌ی ۴: گروه‌های اسمی «این راه بی اعتبار» و «بار گران» در نقش مفعولی به کار رفته‌اند و هر دو با وابسته همراه شده‌اند.

۵۴- کدام بیت فاقد نقش تبعی است؟

- (۱) خیز و بالا بنما ای بت شیرین حرکات / کز سر جان و جهان دست‌فشن برخیزم
- (۲) روی تو و ماہ آسمان هر دو یکی است / قد تو و سرو بوستان هر دو یکی است
- (۳) بد آید فال چون باشی بداندیش / چو گفتی نیک، نیک آید فرا پیش
- (۴) دیگری را در کمند آور که ما خود بنده‌ایم / ریسمان در پای حاجت نیست دست‌آموز را

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۳ نقش تبعی ندارد.

توجه داشته باشید که تکرار تبعی برای زمانی است که یک واژه در یک نقش و در یک جمله و اغلب به منظور تاکید، تکرار شود.

زمانی که نیک (مفعول) گفتی، نیک (نهاد) فرا پیش آید. (یعنی نیکی به سوی تو می‌آید)؛ واژه‌ی «نیک» در دو جمله‌ی مختلف و با دو نقش متفاوت است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: جان و جهان: معطوف

گزینه‌ی ۲: روی تو و ماہ آسمان هر دو: معطوف و بدل / قد تو و سرو بوستان هر دو: معطوف و بدل

گزینه‌ی ۴: ما خود: بدل

۵۵- در متن زیر چند نادرستی املایی به کار رفته است؟

«مرغان جمله به نزدیک سیمرغ رفتند، و صورت واقعه را با او بگفتند و آینه فرا روی او داشتند که اگر در این انتقام جد ننماید ییش شاه مرغان نتواند بود. سیمرغ شادمانی نمود و قدم به نشاط در کار نهاد. مرغان به مؤونت و مضاهرت او قوی‌دل گ تند. وکیل دریا قوت سیمرغ و دیگر مرغان شناخته بود به ضرورت، بچگان مرغ دریایی باز دارد.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. املای صحیح کلمات عبارت است از:

مؤونت ← معونت
مضاهرت ← مضاهرت

-۵۶- تمام معنای مقابله کدام واژه‌ها، درست است؟

ب) غیرت: حمیت، رشک بردن، تعصّب

الف) حضرت: آستانه، الوهیت، درگاه

د) نهیب: فریاد، هراس، هیبت

ج) مسحور: مفتون، مقید، شیفته

ه) موالات: موّت، پیروی کردن، تکفل

۴) الف - ج

۳) د - ه

۲) ب - ج

۱) ب - د

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

الف) حضرت: آستانه، درگاه، پیه گاه (الوهیت: خدایی و خداوندی)

ج) مسحور: مفتون، شیفته، مجدوب (مقید: گرفتار، بسته، در قید شده)

ه) موالات: موّت، دوستی، محبت، یاری کردن

-۵۷- ایات زیر به ترتیب، سروده‌ی چه کسانی هستند؟

الف) ع ق بازی کار بیکاران بود / عاقلش با کار بیکاران چه کار؟

ب) جهد بر توست و بر خدا توفیق / زان که توفیق و جهد هست رفیق

۱) بیدل دهلوی، نظامی گنجوی

۲) نعمت‌الله ولی، سنایی

۴) نظام وفا، ملام‌حسن فیض کاشانی

۳) صائب تبریزی، مسعود سعد سلمان

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) ع ق بازی کار بیکاران بود / عاقلش با کار بیکاران چه کار؟ (نعمت‌الله ولی)

ب) جهد بر توست و بر خدا توفیق / زان که توفیق و جهد هست رفیق (سنایی)

-۵۸- کدام بیت در توصیف روزگار ضحاک است؟

۱) به هم برشکستند هر دو گروه / شدند از دد و دام دیوان ستوه

۲) جهاندار سی سال از این بیشتر / چه گونه پدید آوریدی هنر

۳) شده بر بدی دست دیوان دراز / به نیکی نرفتی سخن جز به راز

۴) چو دیوان بدیدند کردار او / ک یدند گردن ز گفتار او

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این بیت به ویژگی‌های روزگار ضحاک که در درس آمده اشاره شده است.

-۵۹- واژه‌ی م خص شده در کدام مورد، نیازمند افزودن صامت میانجی است؟

۱) برای هفته‌ای که می‌آید، برنامه‌ریزی می‌کنم.

۲) هفته‌ای دیگر گذشت.

۳) برنامه‌ی هفته‌ای نوشتم.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۶۰- در کدام یک از موارد زیر، به ترتیب شاخص و بدل به کار رفته است؟

الف) خدمت مستطاب ذو تکریم / حضرت شیخ، سید ابراهیم

ب) سلام گرم این موجود عامی / به آقای حسین انتظامی

ج) حضور حضرت منیزه خاتون / چطوره حال بچه گربه هاتون

د) این وصف چه کس بود؟ اگر گفتی آری / استاد بالافصل ابوالفضل زروی

۱) الف - الف ۲) ج - د ۳) ب - الف ۴) الف - ج

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سید ابراهیم بدل برای حضرت شیخ است. سید، شاخص برای ابراهیم.

بررسی سایر گزینه‌ها: شاخص هیچ‌گونه نقش‌نمایی نباید داشته باشد. بنابراین آقای / حضرت / استاد نقش شاخص پیدا نمی‌کنند. در گزینه ۲ ابوالفضل زروی بدل از استاد بالافصل است، اما در گزینه‌ی ج شاخص به کار نرفته بنابراین گزینه نمی‌تواند پاسخ صحیح باشد.

۶۱- ساخت قافیه در کدام مصراع با بقیه متفاوت است؟

۱) که بادا عهد و بد عهدی و حسنت هر سه پایینده

۲) جهانی را به یک غمزه قرانی را به یک خنده

۳) که آن مهرو نفرماید که رو تا سال آینده

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (خنده: بن مضارع + ه // باقی گزینه‌ها: بن مضارع + نده)

۶۲- شعر زیر می‌تواند سروده تمام شاعران زیر باشد؛ به جز:

«تا با غم ع ق تو مرا کار افتاد / بی‌چاره دلم در غم بسیار افتاد

بسیار فتاده بود هم در غم ع ق / اما نه چنین زار که این بار افتاد»

۱) باباطاهر همدانی ۲) عطار نیشابوری ۳) مولوی بلخی ۴) بابا افضل کاشانی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قالب شعر رباعی است. گزینه‌های ۳ و ۴ از رباعی سرایان مهور ادبیات فارسی هست اما بابا طاهر از دو بیتی سرایان به نام است.

۶۳- در تمام ایيات زیر واژه‌ای فرانسوی به کار رفته است؛ به جز:

۱) گاه لطف است و خوشی گاه عتاب است و خطاب / تا چه از این همه پلیتیک تقاضا دارند

۲) به کمیسیون عرایض چکنم شکوه زتو / که همه حال من بیدل شیدا دارند

۳) در پناه سر زلف تو بهارستانی است / که در او هیئت دل مجلس شوری دارند

۴) خوب رویان اروپا ز چه در مردن ما / حیله سازند گر اعجاز مسیحا دارند

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به واژه‌ی کمیسیون به عنوان واژه‌ای فرانسوی اشاره شده است. در گزینه‌های ۱ و ۴ واژه‌های پلیتیک و اروپا واژه‌های فرانسوی هستند. در بیت سوم هیچ واژه فرانسوی دیده نمی‌شود.

۶۴- کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

«هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای / من در میان جمع و دلم جای دیگر است»

(۱) ای غایب از نظر به خدا می‌سپارمت / جانم بسوختی و به دل دوست دارمت

(۲) تو خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار / که در برابر چه می و غایب از نظری

(۳) وین طرفه‌تر که تا دل من دردمند توست / حاضر نبوده یک دم و غایب نگته‌ای

(۴) ای ماهروی حاضر غایب که پیش دل / یک روز نگذرد که تو صد بار نگذری

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت سؤال، در میان جمع بودن و دل در جای دیگر داشتن است که از گزینه‌ی ۳ نیز همین مفهوم دریافت می‌شود و می‌گوید: از هنگامی که دل من عاشق تو گشته است، همواره با تو بوده است و یک لحظه نیز از دلم غایب نشده‌ای. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: دوست داشتن و دعا کردن معوق غایب از نظر

گزینه‌ی ۲: در برابر چه م بودن و غایب از نظر بودن معوق

گزینه‌ی ۴: پیوسته حاضر بودن معوق در قلب عاشق

۶۵- کدام گزینه با عبارت «العبد يَدْبِرُ وَ اللَّهُ يَقْرَرُ» در تقابل است؟

(۱) رد نشد تیر بلای تو به تدبیر از ما / ما همانا هدف ناول تقدیر شدیم

(۲) مدبیر است به ملک اندرون چنان «صائب» / که در جنیت تدبیر (= اسب یدک) او رود تقدیر

(۳) رخت تدبیر برانداز که تقدیر رسید / رایت سحر نگون‌ساز که اعجاز آمد

(۴) سعی تو کلید قفل م کل نشود / تقدیر به تدبیر تو باطل نشود

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت صورت سؤال و گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ آن است که تدبیر قدرت مقابله با تقدیر را ندارد و مغلوب تقدیر است؛ در حالی که شاعر در گزینه‌ی ۲ خود را چاره‌گری می‌داند که تقدیر با او همگام است.

۶۶- مفهوم عبارت زیر، در کدام بیت دیده می‌شود؟

«آن چه بود؟ گوهر محبت بود که در صد امانت معرفت تعییه کرده بودند و بر ملک و ملکوت عرضه داشته، هیچ

کس استحقاق خزانگی و خزانه‌داری آن گوهر نیافته، خزانگی آنرا دل آدم لایق بود.»

(۱) گرچه در سینه صد آتشکده آتش دارم / اللہ الحمد که با سوزش دل خوش دارم

(۲) بار ع قی که از آن چرخ به زنhar آمد / کوه دردی است که بر جان بلاکش دارم

(۳) نرود از سر سودا زده تا ح ر برون / پیچ و تابی که از آن طرهی دلکش دارم

(۴) نکند تیره، غبار غم ایام مرا / م ربی صاف‌تر از باده‌ی بی‌غش دارم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در عبارت صورت سؤال اشاره به آیه‌ی معروف «اَنَا عَرَضْنَا الامانة عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالارضِ وَالجَبَالِ...» شده است. فقط تنها در بیت گزینه‌ی ۲، به مفهوم «بار امانت الهی» اشاره شده است.

۶۷- مفهوم «از آسمان تاج بارد اما بر سر آن کس که سر فرو آرد.» با کدام گزینه تناسب ندارد؟

- (۱) به بارگاه نیاز دارد فروتنی ناز سربلندی / به خاک روزی دوریشگی کن دگر بیال و شجر برون آ
- (۲) اوج عزّت فروتنی دارد / قطره پستی گزید گوهر گ ت
- (۳) تخت ما افتادگی و لشکر ما بی کسی / جوهر ذاتی است تیغ ما و تاج ما سر است
- (۴) تو را رفعت اگر بیاید ره افتادگی بسپر / ز بالا قطره می بندد که در پایین گهر بندد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در عبارت صورت سوال و گزینه های ۱، ۲ و ۴ به رسیدن به جایگاه والا با فروتنی اشاره کرده اند اما بیت گزینه ۳ می گوید: «تخت پادشاهی ما فروتنی؛ لشکر ما بی کسی است (کسی را نداریم) جوهر و سرشت درونی ما، تیغ ماست و تاج پادشاهی ما، سرمان است.»

۶۸- معنی مقابله کدام واژه ها با توجه به شماره های آنها همگنی نادرست است؟

- (۱) مناسک: جای عبادت حاجیان-۲ چنبر: گردن بند-۳ دها: زیرک و باهوش-۴ صباحت: زیبایی-۵ گ ن: شاخ و برگ-۶ نهیب: هراس-۷ چله: کمان آماده-۸ خوالیگر: آشیز
- (۲) ۷، ۵، ۳، ۲ (۴)
- (۳) ۷، ۶، ۴، ۲ (۲)
- (۴) ۱، ۵، ۳، ۲ (۴)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مناسک: جاهای عبادت حاجیان (جمع منسک) / دها: زیرکی و هوش / گ ن: پرشاخ و برگ، انبوه / چله: زه کمان، رودهی تاییده که بر کمان بندند. توجه: به مفرد و جمع، صفت ها و جزئیات معنایی واژه ها دقت کنید.

۶۹- کدام گزینه با عبارت زیر تناسب ندارد؟

«من از مِثُل این واقعه ایمِن نتوانم بود و از تجارت برای دفع حوادث سلاحها توان ساخت.»

- (۱) نظر به عاقبت حرف کن دهن بگ ا / نشان ندیده منه تیر در کمان زنهار
- (۲) چاه خسپوش خطر بیش ز رهزن دارد / دوربین امن ز همواری دشمن نشود
- (۳) نمی باشد فراغ بال جز در ساده لوحی ها / که مرغ دوربین از سایه هی خود در بلا افتاد
- (۴) «صائب» کسی که عاقبت اندیش او فتاد / هر چند در ره است به منزل سواره است

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه ۳: توصیه به برخورد ساده با قضایا

مفهوم عبارت سوال و سایر گزینه ها: لزوم عاقبت اندیشی

تشوههای برای موفقیت

۷۰- کدام گزینه با بیت «گفت: من تیغ از پی حق می زنم / بندۀ حق نه مأمور تم» تناسب معنایی دارد؟

- (۱) به تدبیر خرد سرپنجه نتوان با قضایا کردن / در این دریا به دست بسته می باید شنا کردن
- (۲) ز دیوار زمین گیر قناعت سایه ای خوش کن / که خواب امن نتوان در ته بال هما کردن
- (۳) چو می دانی گواه از خانه دارد دست و پای تو / کمال کوتاه اندیشی است دست از پا خطا کردن
- (۴) نکردن سجده های ز اخلاص تا افراد ختی قامت / به بام کعبه عمرت رفت در کسب هوا کردن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم م ترک بیت سوال و گزینه ۴: ضرورت جهاد با نفس

مفهوم سایر گزینه ها:

- (۱) تغییرناپذیر بودن قضایا و قدر
- (۲) لزوم قناعت داشتن
- (۳) اعمال انسان تحت نظارت است پس نباید خطا کند.

۷۱- کدام گزینه با عبارت زیر متناسب است؟

«جمله به طریق تعاون قوّتی کنید تا دام از جای برگیریم که رهایش ما در آن است»

(۱) از حسن اتفاق مگر بر هدف خورد / تبر هوایی که نباشد نشانه‌اش

(۲) متّحد گردند با هم، چه چون بر هم ننهند / هست اگر جان‌های روشن چون شرار از هم جدا

(۳) معنی یک بیت بودیم از طریق اتحاد / چون دو مصرع گر چه در ظاهر جدا بودیم ما

(۴) اتفاق دوستان با هم دعای جوش است / سختی از دوران نبیند دانه تا در خرم من است

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم م ترک عبارت سوال و گزینه‌ی ۴: اتحاد، کلید پیروزی است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) توصیه به داشتن هدف / توصیه به اندیشیدن در کارها

(۲) اتحاد و یکی شدن عاشق و معوق / فنای عاشق در معوق

(۳) اتحاد و یکی شدن عاشق و معوق / فنای عاشق در معوق

۷۲- کدام گزینه با عبارت «اگر به داده‌ی خدا قانع بودی و خرسند نمودی، ردای من به بازار به گرو نرفتی!» متناسب بیشتری دارد؟

(۱) گر سنگ بیارد، نتوان قطع طمع کرد / «صائب» زنهالی که امید شمری هست

(۲) از پیر، حرص زرد به مداوا نمی‌رود / این تب به مرگ می‌رود از استخوان برون

(۳) توان به خون جگر سرخ داشت تا رخسار / کسی چرا ز طمع روی خویش زرد کند

(۴) نمی‌شود ز مگس خیرگی به راندن دور / ز منع، حرص طمع کار می‌شود افزون

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم م ترک عبارت سوال و گزینه‌ی ۳: نکوهش زیاده‌خواهی / راضی نبودن به قسمت

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) طمع پایان ندارد.

(۲) نکوهش طمع در پیری

(۴) منع طمع کار موجب افزونی طمع او می‌شود.

۷۳- مضمون کدام بیت متفاوت است؟

(۱) هر کجا بینید زهر خم در جام غصب / از من و از خلق خم آشام من یاد آورید

(۲) کارفرمای غصب را خم می‌سوزد نخست / بعد ازان در دیگران گرمی سرایت می‌کند

(۳) چه م بستن ز مكافات رکاب ظفر است / خصم مغلوب چو شد ترک غصب باید کرد

(۴) به غیر خم که در خوردنش و بیالی نیست / در این بساط دگر روزی حلالی نیست

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه‌ی ۳: لزوم ترحم بر حریف مغلوب

مفهوم م ترک سایر گزینه‌ها: لزوم غلبه بر خم

۷۴- واژگان کدام گزینه یادآور نام اثری از «نادر ابراهیمی» است؟

- (۱) بدین عق اگر گردی مسلمان / نماید رویت اینجا گاه جانان
- (۲) سرانجامت عجب در زیر این خاک / حقیقت این بدان هان از دل پاک
- (۳) سه چیز است آن که با هم آشناشند / حقیقت هر سه دیدار خدایند
- (۴) ز من تا جان جان یابی از این باز / حجاب حرفها اینجا برانداز

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سه دیدار: نادر ابراهیمی

۷۵- آرایههای مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) گر به قسمت قانعی بیش و کم دنیا یکی است / تشنه چون یک جرعه خواهد کوزه و دریا یکی است: تکرار - تناقض

(۲) دیده آن روز که شد اشکفشن دانستم / کاین تنک زورق من طاقت طوفانش نیست: استعاره - تناسب

(۳) همچون قلم از سیاهبختی / جز گریه مرا در آستین نیست: حسن تعیل - کنایه

(۴) از دستبرد حُسن تو بر لشکر بهار / یک نیزه خون گل ز سر ارغوان گذشت: اغراق - تلمیح

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اغراق: گذشتن خون گل سرخ - آن هم به ارتفاع یک نیزه - از سر گل ارغوان / تلمیح: -

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تکرار: یکی است / تناقض: یکی بودن بیش و کم دنیا و یکی بودن [آب] کوزه و دریا

- (۲) استعاره: زورق استعاره از وجود شاعر (عاشق) / طوفان استعاره از دشواری‌های ویرانگر عق / تناسب: دیده، اشکفشن / زورق، طوفان

(۳) حسن تعیل: علت گریه‌ی قلم، بدینختی اوست! / کنایه: در آستین داشتن چیزی کنایه از در اختیار داشتن آن

۷۶- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایههای «کنایه - تشییه - تلمیح - استعاره» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

الف) دل کندهام از جمله‌ی یاران و عزیزان / تا رفتهام اندر پی آن یار یگانه

ب) در پرده‌ی شب نوش می ناب که دریافت / عمر ابدی خضر به یک جام شبانه

ج) هر چند برآورده‌ی آن جان جهانم / چون خانه ندارم خبر از صاحب خانه

د) بس تیر سبک‌سیر که بر خاک نشاند / هرکس که ز ثابت‌قدمان شد چو نشانه

(۱) ج - الف - ب - د (۲) ب - د - ج - الف (۳) د - ب - الف (۴) الف - ب - د - ب - ج

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها:

کنایه (بیت الف): دل کندهام کنایه از قطع تعّلّق

تشییه (بیت د): ثابت‌قدمان به نشانه

تلمیح (بیت ب): روایت عمر جاودانه‌ی حضرت خضر (ع)

استعاره (بیت ج): جان استعاره از معوق / نسبت دادن «بی‌خبری» به خانه، تشخیص و استعاره است.

۷۷- در همهی ابیات «حسن تعلیل» به کار رفته است، به جز

- (۱) از شرم نقطه‌ای که سنان نیام فشاند / خورشید خویش را زده بر تیغ کوهسار
- (۲) ز رشک روی تو هر شب نهان شود خورشید / ز شرم روی تو از وی عرق چکد چو گلاب
- (۳) نظر کرد اندر او خورشید و از شرم / برآمد سرخ و می‌شد دیده‌اش گرم
- (۴) آهنگ دستبوس تو دارم ولی ز شرم / لرزان تنم چو رایت خورشیدوار توست

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) شاعر علت غروب خروشید را شرم از نقطه‌ی چکیده از قلم خود می‌داند!
- (۲) شاعر علت عدم حضور خورشید در شب و عرق کردن خورشید را رشک و شرم از روی محظوظ می‌داند!
- (۳) شاعر علت سرخ و گرم بودم خورشید را شرم از زیبایی یار می‌داند!

۷۸- تعداد وابسته‌های «پسین» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) هر که چون شبنم گل صاف کند م رب خویش / آب از چه مهی خورشید جهان‌تاب خورد
- (۲) پی گاه حرم و دیر گریبان چاک است / تا کجا غمze‌ی او طرح شکار اندازد
- (۳) با لب او سخن از حسن گلوسوز زده است / زهر خود را خط سبزش به شکر می‌ریزد
- (۴) کیست بر صفحه‌ی ایام به غیر از «صائب» / کز زبان قلمش معنی رنگین ریزد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. او / گلوسوز / خود / سبز / ش (۵ مورد). بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) گل / خویش / خورشید / جهان‌تاب (۴ مورد)
- (۲) حرم / دیر / او / شکار (۴ مورد)
- (۴) ایام / قلم / ش / رنگین (۴ مورد)

۷۹- چند مورد از واژه‌های م خص شده هسته‌ی گروه نیستند؟

«چون رسی آن‌جا نه تو مانی و نه غیر تو هم / پس چه ماند هیچ، کان‌جا هیچ غیر از یار نیست آن‌چه می‌جویی تویی و آن‌چه می‌خواهی تویی / پس ز تو تا آن‌چه گم کردی ره بسیار نیست هر که آمد هیچ آمد هر که شد هم هیچ شد / هم از این و هم از آن در این جهان آثار نیست در زمین و آسمان این گنج کی یابی تو باز / زان که آن جز در درون مرد معنی دار نیست»

- (۱) ۵
- (۲) ۴
- (۳) ۳
- (۴) ۲

نوشه‌ای برای موفقیت

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

این جهان ، این گنج ، درون مرد

- نکته ۱: اگر گروه متشکل از یک واژه باشد، همان یک واژه هسته است مثل چه و هیچ در بیت اول
- نکته ۲: شیوه‌ی تشخیص هسته: ۱- اگر بین کلمات کسره باشد اولین کلمه‌ای که کسره گرفته است، هسته است.
- ۲- اگر بین کلمات کسره نباشد آخرین کلمه هسته است.

۸۰- در کدام عبارت غلط املایی وجود ندارد؟

- (۱) در امضای فرمان، تغییر جایز شمرده‌ام، و از بیم این مقام و هول این خطاب باز اندیشیده.
- (۲) هر که در حفظ آن احتمال نماید و فراغت جوید در سوز ندامت افتاد و به غرامت مأخوذه گردد.
- (۳) هیچ کس از وحوش تو را در آن معدور ندارد، و در تخلص تو از آن مئونت و مظاهرت روا نبیند.
- (۴) دشمن چون از آن ورته بجست، قوت گیرد و به همه حال فرصتی جوید و بلایی رساند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. املای درست واژه در سایر گزینه‌ها:

- (۲) اهمال: کوتاهی، سهلانگاری کردن
- (۳) معونت: یاری کردن (مئونت: هزینه‌ی زندگی)
- (۴) ورطه: جای هولناک، مهلهکه

۸۱- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

- (۱) چونک به عق زنده شد قصد غراش چون کنم / غمزهی خونی تو شد حج و غزای نفس ما
- (۲) نیست آن مردانگی کاندر غزا کافر کی / در صف عاق خود را ک تن از مردانگی است
- (۳) نفس را بر سر میدان ریاخت ک تیم / چون در این معركه از بهر غزا آمدۀ ایم
- (۴) نصیحت‌گوی رندان را که با حکم غزا جنگ است / دلش بس تنگ می‌بینم مگر ساغر نمی‌گیرد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. املای درست واژه: قضا: تقدیر، سرنوشت (غزا: جنگ)

۸۲- در معنی واژه‌های کدام گزینه اشتباه وجود ندارد؟

- (۱) مواجب: عملی که انجام آن بر شخص واجب است. / سیادت: بزرگی / همگنان: همه / گن: انبوه / عقده: گره
- (۲) خایب: بی‌بهره / جال: دام و تور / اعتذار: پوزش خواهی / تکفل: عهده‌دار شدن / اثر: رد پا
- (۳) متواتر: پی‌درپی / مطلق: رها شده / قفا: پشت گردن / طاعن: عیب‌جو / راه تافتن: ادامه‌ی مسیر دادن
- (۴) ریاحین: گیاهان خوشبو / شکاری: نخجیر / ارک: کلاه‌خود / برز و برز: خیره خیره / موفر: متین

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه در سایر گزینه‌ها:

- (۱) مواجب: جمع موجب، وظایف و اعمالی که انجام آن بر شخص واجب است.
- (۳) راه تافتن: راه را کج کردن، تغییر مسیر دادن
- (۴) ارک: قلعه، دژ

ایران‌نوشته

توشه‌ای برای موفقیت

۸۳- در کدام گزینه به معنی درست واژه‌های «تمام عیار - ملالت - وقیعت - رفعت - موّت» اشاره شده است؟

- (۱) بی‌غش - سرزنش - سستی - اوج - دوستی
- (۲) سنجه - شماتت - بدگویی - مهربانی - محبت
- (۳) خالص - ماندگی - عیب‌جویی - بلندی - دوستی گرفتن
- (۴) بی‌نقسان - به ستوه آمدن - سرزنش - والای - یاری رساندن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: تمام عیار: کامل و بی‌نقسان، پاک، خالص / ملالت: آزردگی، ماندگی، به ستوه آمدن (مالمت: سرزنش / شماتت: سرکوفت، سرزنش، ملالت) وقیعت: سرزنش، بدگویی، عیب‌جویی / رفعت: اوج، بلندی، والای (رافت: مهربانی) موّت: دوستی، محبت، دوستی گرفتن

-۸۴- در تمام موارد شناسه به قرینه‌ی لفظی حذف شده است؛ به جز:

- (۱) و من از علم طلب تبر می‌بشمودم و همت و نهمت به طلب علم دین مصروف گردانید.
- (۲) همه عمر بر و بازو زدم و مال به دست آورد تا تو کار دل پشتواره بندی و ببری؟
- (۳) از برادران و خواهران مستثنی شدم و به مزید تربیت و ترشیح مخصوص گست.
- (۴) از این نمط در حال شیر می‌گفتند تا کراهیتی به دل او راه یافت.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نهاد در قسمت دوم کراهیت است. بررسی سایر گزینه‌ها: در افعال مخصوص گست / مصروف گردانید / به دست آورد، شناسه (م) به قرینه فعل قبلی حذف شده است.

-۸۵- ایات زیر با واژگان کدام مورد، معنای کامل و درستی می‌یابند؟

- الف) همچو ماهی است خسته گته به شست / همچو مرغی است بسته گته به
ب) کبوتر و رهانیدان کبوتران را دام / به دانایی توان رستن از ایام
ج) اگر نه عقل به مستی فروک د لنگر / چگونه کتی ما از این بلا خیزد
د) این تردد عقبه‌ی راه حق است / ای خنک آنرا که پایش است
- (۱) حبس - مطلق - سجايا - محکم
 - (۲) بست - صحیفه - معمر - بسته
 - (۳) غال - مطوقه - ورطه - مطلق

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

-۸۶- در کدام مورد، معنای واژه‌ی «دستوری» با بقیه متفاوت است؟

- (۱) در این موضع دیر را دستوری است و اجازت که قلم بردارد.
- (۲) قیصر گفت: به راستی که شایسته‌ی دستوری خسروانی
- (۳) اگر دستوری باشد، بنده به مقدار خویش بازگوید.
- (۴) قاضی را دستوری است که چنین مصالح بازنماید.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه دستوری به معنای وزارت و در گزینه‌های دیگر به معنی اجازه است.

ایران‌روزنه

نوشه‌ای برای موفقیت

- ۸۷- ایات کدام گزینه با بیت زیر تناسب معنایی دارند؟
«گریز از گَش در دهان نهنج / که مردن به از زندگانی به ننگ»
- الف- نترسیدند از مردن گه جنگ / ز نام بد بترسیدند و از ننگ
ب- زندگی در بند و قید رسم و عادت مردن است / دست دست توست بشکن این طلسمن ننگ را
ج- ننگ عاق بود بر سر بستر مردن / صائب آلوهه این ننگ نمی‌باید شد
د- بشد بر تو ز بدنامی جهان تنگ / که من مردن روا دارم از این ننگ
- (۱) ب و الف
 - (۲) د و ج
 - (۳) ج و ب
 - (۴) د و الف

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم ایات مرتبط با صورت سؤال: زندگی با ننگ تحمل‌ناپذیر است.

مفهوم بیت مورد «ب»: رهایی از قید و بندهای زندگی مادی

مفهوم بیت مورد «ج»: جان‌فشنایی در راه عرق

۸۸- ایات کدام گزینه با یکدیگر قرابت معنایی دارند؟

- الف- بالاتر است از حرکت رتبه سکون / آب روان به صافی آب ستاده (ایستاده) نیست
ب- هر که چون صائب قدم بر کرسی همت نهاد / می‌تواند تاج رفعت از سر کیوان گرفت
ج- اندکی جنبش بکن همچون جنین / تا بیخ ندت حواس نورین
د- هفت اختر هر جنین را مدتی / می‌کنند ای جان به نوبت خدمتی

(۱) الف و ب (۲) د و ج (۳) ج و ب (۴) د و الف

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت‌های گزینه (۳) بر این نکته اشاره دارد که «اگر جهد و تلاش صورت گیرد و همت با انسان یار گردد، پیروزی نزدیک می‌گردد». مفهوم بیت «الف»: «ترجیح سکون بر حرکت» و مفهوم بیت «د» درباره «پیدایش انسان و عظمت آفرینش او» است.

۸۹- تنها بیت گزینه با بیت زیر تناسب معنایی دارد.

«هلا منکر جان و جانان ما / بزن زخم انکار بر جان ما»

(۱) ع ق تو رقیب راز من باد / زخم تو جگرنواز من باد

(۲) رقیبا تیر می‌رانی و در جان می‌کنی رخنه / تو این زخم می‌گویی و ما را فتح باب است این

(۳) با رقیب سخت دل زخم زبان کردن چه سود / چون از این سوهان بیفتند رخنه در فولاد او

(۴) بنده خود کیست که با خواجه به انکار آید / تیغ از او بنده از او زخم از او مرهم از اوست

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مترک صورت سؤال و بیت گزینه (۲) در این است که «منکر ع ق سختی‌های راه ع ق را زخم می‌بیند و اما این زخم‌ها برای عاشق مرهمی شفابخش است.»

۹۰- مفهوم مقابل بیت «نهان گ ت آین فرزانگان / پراکنده شد نام دیوانگان» در کدام گزینه م ھود است؟

(۱) وین پری پیکران حلقه به گوش / شاهدی می‌کنند و جلوه‌گری

(۲) دیوانه ع قت ای پری روی / عاقل نشود به هیچ بندی

(۳) شاهد ما را نه هر چ می‌چنان بیند که هست / صنع را آینه‌ای باید که بر روی زنگ نیست

(۴) در پای ناکسان نپراکنده ام گهر / از دست مهتران نپذیرفته ام عطا

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت سؤال: «انسان‌های بد و نابکار معروف شدند و خوبان پنهان شدند»، ولی در گزینه (۱) «زیبارویان به تجلی آمدند و دیده شدند».

گزینه (۲): تقابل ع ق و عقل است یعنی هیچ عاشقی نمی‌تواند در راه ع ق از عقل تبعیت کند.

گزینه (۳): مع وق ما را هر چ می‌قدرت دیدن ندارد و آن کس می‌بیند که قلبی پاک دارد.

گزینه (۴): ارزش سخن را می‌رساند که شعر و لفظ ارزشمند را برای ناکسان نخواهم گفت.

۹۱- آرایه‌های کنایه، حسن تعلیل، ایهام، جناس در کدام گزینه دیده می‌شود؟

- (۱) غلام آن لب ضحاک و چم فتانم / که کید سحر به ضحاک و سامری آموخت
- (۲) پا بر سر سبزه تا به خواری ننهی / کان سبزه ز خاک لاله رویی رسته است
- (۳) شهرهٔ شهرم و تا نهم سر در کوه / شور شیرین منما تا نکنی فرهادم
- (۴) درازی شب از مژگان من پرس / که یک دم خواب در چم نگ ته است

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کنایه: پا بر چیزی گذاشت (نادیده گرفتن)

ایهام: روی (چهره - رویدن)

حسن تعلیل: مصراج دوم جواب ادبی است.

جناس: «تا»، «پا»

۹۲- در کدام بیت صفت نسبی یا لیاقت به کار نرفته است؟

- (۱) ولی چم از درون خود نبندی / که در جان تو چیزی دیدنی هست
- (۲) کاسه‌گردان بزم تقدیرت / صبح زرین کلاه سیم اندام
- (۳) گردندهٔ آسمانی و عدل آفتاب تو / تابندهٔ آفتابی و تخت آسمان تو
- (۴) اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را / به حال هندویش بخم سمرقند و بخارا را

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه (۳) در «آسمانی» و «آفتابی» استنادی است به معنای «هستی».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): دیدنی (لیاقت) / گزینه (۲): زرین (نسبی) / گزینه (۴): شیرازی (نسبی)

۹۳- در همهٔ گزینه‌ها فرآیند واجی ابدال دیده می‌شود به جز گزینه

- (۱) بگفتا من گلی ناچیز بودم / ولیکن مدتی با گل نشستم
- (۲) می‌رود آن نازنین گیسوک ان از هر طرف / صدهزاران دل به دنبالش که ان آید همی
- (۳) از عصا دست سفیدش محکم است / قدرت کامل به علمش توام است
- (۴) ز رخسارش فرو می‌ریخت اشکی / بنای زندگی بر آب می‌دید

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): لیکن / گزینه (۲): دنبال / گزینه (۳): سفید

توشه‌ای برای موفقیت

۹۴- واژه‌های کدام گزینه به ترتیب بر اساس الگوهای «اسم + بن مضارع ← اسم مركب»، «وند + اسم ← صفت وندی» و «بن مضارع + وند + بن مضارع ← اسم وندی-مرکب» ساخته شده‌اند؟

(۱) خداجو، بیکار، پرس و جو

(۲) هواپیما، ناشکر، سوز و گداز

(۳) خطکش، نامعلوم، شست و شو

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هوا (اسم) + پیما (بن مضارع) ← اسم مركب

نا (وند) + شکر (اسم) ← صفت وندی

سوز (بن مضارع) + و (وند) + گداز (بن مضارع) ← اسم وندی-مرکب

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه (۱): «خداجو» صفت مرکب است.

گزینه (۳): «نامعلوم» صفت مرکب است و «شست و شو: بن ماضی + وند + بن مضارع» است.

گزینه (۴): «مردمدار» صفت مرکب است.

۹۵- در کدام گزینه هر چهار وضعیت معنایی واژگان در گذر زمان وجود دارد؟

(۱) گوش، برگستان، سپر، خنده

(۲) زندگی، زین، دستار، یخچال

(۳) ترگ، گناه، رکاب، دستور

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ترگ: متروک شده / گناه: بدون تغییر / رکاب: حفظ معنای سابق و پذیرش معنای جدید / دستور: تحول معنایی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): گوش و خنده: بی تغییر / برگستان: متروک شده، سپر: حفظ معنای سابق و پذیرش معنای جدید

گزینه (۲): زندگی: بی تغییر / زین و یخچال: حفظ معنای سابق و پذیرش معنای جدید / دستار: متروک شده

گزینه (۴): مزخرف: تحول معنایی / آزفنداک: متروک شده / ناله و سفیر: بی تغییر

۹۶- در کدام گزینه تمامی شاعران از سرایندگان نامی رباعی هستند؟

(۱) مولوی، صائب، خیام (۲) عطار، مولوی، صائب (۳) بابا افضل، عطار، مولوی (۴) بیدل، صائب، خیام

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در کتاب درسی خیام، عطار، مولوی و بابا افضل سرایندگان نامدار رباعی معرفی شده‌اند.

توشه‌ای برای موفقیت

۹۷- املا و رسم الخط چند واژه نادرست آمده است؟

«ضحاک فریب ابلیس را می‌خورد، ابلیس با موافقت او پدرش مردادص را از پا درمی‌آورد تا ضحاک به پادشاهی برسد. سپس در لباس خالیگری چالاک خورش‌هایی حیوانی به او می‌خوراند. بدین ترتیب هر شب دو تن از کهتران یا مهترزاده‌گان به دیوان او می‌برند و جانشان را می‌گیرند و ...»

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مردادص ← مردادص / خالگیری ← خوالگیری / مهترزاده‌گان ← مهترزادگان

۹۸- معنی واژگان «علم، العجاج، کلاف، صحون» در کدام گزینه تماماً نادرست آمده است؟

- (۲) بیرق، اصرار، نخ و ریسمان که گرد کرده باشند، میدانگاه
(۴) درفش، پافشاری، نخ و ریسمان باز، میدانگاه

(۱) آگاهی، فشرده، دوک، پهن

(۳) پرچم، درخواست کردن، دوک، پهنا

گزینه (۱) پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): معنی همهٔ واژگان نادرست آمده است.

گزینه (۲): معنی همهٔ واژگان به ترتیب درست آمده است.

گزینه (۳): «کلاف» و «صحون» نادرست معنی شده‌اند.

گزینه (۴): «کلاف» نادرست معنی شده است.

۹۹- مفهوم کدام بیت با بقیه تفاوت دارد؟

- (۱) زان بیخودم که عاشق صادق نباشدش / پروای نفس خویشن از اشتغال دوست
(۲) زیر پا آور هوای دیو نفس خویش را / چون سلیمان حکم کن بر انس و جن و مور و مار
(۳) گر مراد خویش خواهی ترک وصل ما بگوی / ور مرا خواهی رها کن اختیار خویش را
(۴) سعدیا ترک جان باید گفت / که به یک دل دو دوست نتوان داشت

گزینه (۴) پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه (۴): به «جان‌سپاری عاشق» اشاره کرده است که «عاشق در راه رسیدن به مع وق از جان هم می‌گذرد». اما در سایر گزینه‌ها به «ترک نفس و ترک خود» اشاره شده است یعنی «در راه رسیدن به مع وق از نفس خویش باید بگذری».

۱۰۰- مفهوم بیت «رازی که خطرکنندگان می‌دانند / در بازی خون برندگان می‌دانند» در کدام گزینه دیده شده است؟

(۱) زنهار از این امید درازت که در دل است / هیهات از این خیال محالت که در سر است

(۲) رازم از پرده بر ملا افتاد / چند شاید به صبر پنهان داشت

(۳) سعدی غم نیستی ندارد / جان دادن عاشقان نجاتست

(۴) هر کسی را دل به صحرایی و باغی می‌رود / هر کس از سویی به در رفتند و عاشق سوی دوست

گزینه (۳) پاسخ صحیح است. عق را فقط عاشق واقعی می‌فهمد و عاشق کسی است که مرگ او رهایی‌اش خواهد بود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): به «خیال باطل و آرزوهای بی‌پایان و دست‌نیافتنی» اشاره شده است.

گزینه (۲): به «رسوایی عاشق و این‌که راز عق را با صبوری هم نتوان پنهان ساخت» اشاره دارد.

گزینه (۴): مفهوم آن فقط «مع وق» است و « فقط عاشق به مع وق می‌اندیشد».

۱۰۱- مفهوم کدام بیت با سایر ایيات متفاوت است؟

- (۱) پیش از آن کاین نفس کل در آب و گل معمار شد / در خرابات حقایق عیش ما معمور بود
- (۲) مرغی که ز دام نفس خود رست / هر جای که برپرد نترسد
- (۳) اهل صیقل رسته‌اند از بوی و رنگ / هر دمی بینند خوبی بی‌درنگ
- (۴) از چنبر نفس رسته بودند آن‌ها / بت‌ها همه را شکسته بودند آن‌ها

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت گزینه (۱) به «ازلی بودن عرق» اشاره دارد و سایر ایيات به «رهایی از نفس و به تبع آن به رستگاری رسیدن» اشاره دارد.

۱۰۲- کدام بیت به مكافات عمل اشاره ندارد؟

- (۱) مكافات موذی به مالش مکن / که بیخش برآورد باید ز بن
- (۲) مكافات بدی کردن حلالت / چو بی‌جرم از کسی آزرده باشی
- (۳) پس پرده بیند عمل‌های بد / همو پرده پوشید به آلای خود
- (۴) چنین است سوگند چرخ بلند / که بر بی‌گناهان نیاید گزند

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشاره دارد به «خداؤند گناهان ما را می‌بینند و می‌بخشد»، ولی در سایر گزینه‌ها اشاره شده است «به خاطر کارهای رشت باید عقوبت شویم.»

۱۰۳- ترتیب آرایه‌های «جناس، پارادوکس، حس‌آمیزی، تشییه» در کدام گزینه آمده است؟

- الف- هر آینه لب شیرین جواب تلخ دهد / چنان که صاحب نوشند ضارب نیشند
ب- تو عاشقان مسلم ندیده‌ای سعدی / که تیغ بر سر و سر بنده‌وار در پی نند
ج- تو را چه غم که یکی در غمت به جان آید / که دوستان تو چندان که می‌کنی بی‌مند
د- مرا به علت بیگانگی ز خویش مران / که دوستان و فادران بهتر از خویشند
(۱) د، الف، ب، ج (۲) ج، الف، د، ب (۳) ب، د، ج، الف (۴) د، ج، الف، ب

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

د) جناس: خویش (خود)، خویش (خویشاوندان)

ج) پارادوکس در مصراج دوم: «می‌کنی، اما بیش تر می‌شوند.»

الف) حس‌آمیزی: جواب تلخ

ب) تشییه: بنده‌وار

ابرار تفکی

توشه‌ای برای موفقیت

۱۰۴- در کدام بیت آرایه داخل کمانک نادرست ذکر شده است؟

(۱) قاضی شهر عاشقان باید / که به یک شاهد اختصار کند (ایهام)

(۲) ای عجب دردی است جان را بس عجب / مانده در اندیشه آن روز و شب (جناس)

(۳) جو فروش است آن نگار سنگدل / با من او گندم نمایی می کند (تشییه)

(۴) چرا خوانم چو فرقان کردم از بر / به جای ختم قرآن مدح دهقان؟ (تشییه)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه (۴) حرف «چو» به معنی «وقتی که، زمانی که» است و از ادات تشییه محسوب نمی گردد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه (۱): ایهام: «شاهد»: ۱- زیارو، ۲- گواه

گزینه (۲): جناس: «جان» و «آن»

گزینه (۳): تشییه: سنگدلی، دلی که در سختی به سنگ می ماند.

۱۰۵- کدام بیت فاقد آرایه جناس و دارای آرایه های ایهام و تشییه است؟

(۱) نافه داری بر هر خ ک دمانی مگا / اول آن به که طلبکاری عطار کنی

(۲) هر کسی را چون قدح دوری است در بزم سخن / نوبت ما چون رسد صائب سخن خواهیم کرد

(۳) م ک از چین طلب که نیم شبی / چینی از زلف تو به چین افتاد

(۴) روزی برون آمد ز شب طالب فنا گت از طلب / شور جهان سوزی عجب در انجمان افتاده شد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت گزینه (۲) جناس ندارد. / ایهام: «دور»: ۱- دوره و زمانه، ۲- چرخش و دور دادن
پیمانه شراب / تشییه: بزم سخن

۱۰۶- در کدام گزینه فرآیند واجی ابدال صورت گرفته است؟

(۱) آبم نم باران است، فارغ ز لب جویم / تنگ است محیط آن جا در باغ نمی رویم

(۲) بندین بر لب جوی و گذر عمر بین / کاین اشارت ز جهان گذران ما را بس

(۳) من نگویم که کنون با که نشین و چه بنوش / که تو خود دانی اگر زیرک و عاقل باشی

(۴) علم چندان که بیش تر خوانی / چون عمل در تو نیست نادانی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نمی رویم \leftarrow تبدیل («ن» به «ن») (ابdal در صوتت)

۱۰۷- نوع صفت بیانی در کدام گزینه متفاوت با دیگر گزینه ها است؟

(۱) به نیک و به بد مرد آموزگار / نیپیچد سر از گردش روزگار

(۲) دیشب که دلم ز تاب هجران می سوخت / اشکم همه در دیده گریان می سوخت

(۳) ناگاه به باغ تو خزانی بفرستند / خرسند کن از خود دل رنجیده ما را

(۴) و این چه کوری است که در چار راه شرع / با صدهزار رهبر بیننده ره گمی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دل رنجیده: صفت مفعولی در بقیه گزینه ها صفت های موجود فاعلی هستند: آموزگار، گریان، بیننده.

۱۰۸- در متن زیر به ترتیب چند واژه «وندی»، «مرکب» و «وندی-مرکب» دیده می‌شود؟

«بهمن‌ماه، در هیئت یک ماه شکوهمند، آرام و نرم از یال چند کوه بلند و رنگارنگ و برف‌گیر فرود آمد و در محوطه آفتایی انقلاب، ابدی شد و ما در سایه خورشیدی‌ترین مرد قرن به بارِ عام رحمت الهی راه یافتیم و صبح روشن و دلارام و ملالام آزادی را به تماشا ایستادیم.»

- (۱) پنج، سه، یک (۲) شش، سه، یک (۳) پنج، دو، دو (۴) شش، سه، دو

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وندی: شکوهمند، آفتایی، ابدی، خورشیدی‌ترین، الهی، آزادی
مرکب: بهمن‌ماه، برف‌گیر، دلارام
وندی-مرکب: رنگارنگ - ملالام

۱۰۹- در کدام گزینه دو واژه وجود دارد که تحول معنایی یافته‌اند؟

(۱) شوخی که به دیده بود دائم جایش / رفت از نظرم سرو قد رعنایش

(۲) سوگند خوردهام به سر زلف آن پسر / کز مهر او نتابم و عهدهش برم به سر

(۳) به نظاره فرو ماندند تا دیر / نمی‌گست از تماشا چه مان سیر

(۴) ای بسا صید که بی‌دام به فتراک زدیم / در بغل تیر و کمان که نخچیر شدیم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «شوخ» و «رعنا» در این گزینه واژگانی هستند که تحول معنایی یافته‌اند:

شوخ: چرک - طناز و بذله‌گو / رعنا: خوش قدوقامت، زیبا - زن احمق و نادان

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): سوگند: قسم - گوگرد

گزینه (۳): تماشا: دیدن - گستاخ، تفریح و تفرّج

گزینه (۴): واژه دربردارنده تحول معنایی وجود ندارد. (واژگان «فتراک» و «نخچیر» واژگانی هستند که متروک شده‌اند).

۱۱۰- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست آمده است؟

(تعب: سختی) (کتف: اطراف) (آنده: اضطراب) (نقسان، کاهش یافتن) (دستوری: وزیر) (غضنفر: شیر) (خدو: آب دهان) (محضر: بارگاه) (آورد: نبردگاه)

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. چهار واژه نادرست معنی شده است:

کتف: طرف، کناره / دستوری: رخصت، اجازه دادن / محضر: استشہادنامہ / آورد: نبرد، جنگ

۱۱۱- معنی واژه‌های «رشحه، سمند، دزم، یکایک» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(۱) قطره، اسب سفید، خمگین، ناگهان (۲) چکیده، اسب زرد، خم، تک‌تک

(۳) تراوش کرده، اسب زرد، خمگین، ناگهان (۴) چکیده، اسب سفید، خمگین، یگانه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۱۱۲- بیت «چیست بهتر ز خیره جوشیدن / پرده‌ای بر گناه پوشیدن» با کدام بیت زیر ارتباط مفهومی دارد؟

- (۱) یکی محضر اکنون بباید نوشت / که جز تخم نیکی، سپهبد نک است
- (۲) بر آن محضر ازدها ناگریز / گواهی نوشتند برنا و پیر
- (۳) هم آن گه یکایک ز درگاه شاه / برآمد خروشیدن دادخواه
- (۴) بدو گفت مهتر به روی دژم / که بر گوی تا از که دیدی ستم

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. معنای بیت صورت سؤال: بهترین راه برای پنهان کردن گناهی که از ما سرزده، این است که ظاهر کنیم و خود را از بروز آن عصبانی جلوه دهیم (انگار که هیچ نقدی در بروز آن نداشته‌ایم!) در بیت گزینه ۴ نیز، ضحاک - که خود عامل ک تن جوانان از جمله فرزندان کاوه بود - خود را از ستمی که بر کاوه رفته، بی خبر جلوه می‌دهد و ظاهر می‌کند که از این همه ستم و بیدار خ مگین است و به دنبال مسبب آن می‌گردد!

۱۱۳- ویژگی مورد نظر شاعر در مورد «صفد»، در بیت زیر و بیت کدام گزینه یکی است؟

«گه به دهان، برزده کف چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف»

- (۱) بحر می‌جوشد و جز باد ندارد در کف / صدف آورده به کف در و قراری دارد
- (۲) به ملکی که نور ضمیرش رسید / صدف‌سان شود خانه بی گچ سپید
- (۳) به خود سر فرو برد همچون صدف / نه مانند دریا برآورده کف
- (۴) کنم ز سنگ، بنا، خانه‌ای به رنگ صدف / حمایت گهر آبدار خویش کنم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

دقت داشته باشید که در بیت صورت سؤال، چه مه به صدف تشییه نشده است، بلکه کف‌های حاصل از امواج و تلاطم جویبار، در سپیدی به صدف مانند شده است. در بیت گزینه ۲ هم، سفیدی صدف مطرح است. «رنگ» در گزینه ۴ به معنای طرح است.

۱۱۴- عبارت «جنگ روس با ما، جنگ میان ارتش دو ک ور نبود، این جنگ، جنگ بین دو زمان متفاوت بود» با همه‌ی

بیت‌های زیر، به جز، تناسب مفهومی دارد.

- (۱) پادشاهها نصیحتم بشنو / مملکت را به دست روس مده
- (۲) گر کار به فکر و علم برآید / از فکر و علم ببرگ و بر چه داری؟
- (۳) شور نشور است در جهان و تو در خواب / گیرم خواب تو مرگ است! تا کی و تا چند؟
- (۴) رو غم آینده خور، گذشته رها کن / کی بود آینده با گذشته برابر؟

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

منظور نویسندهٔ عبارت صورت سؤال این است که علت شکست سپاه ایران از سپاه روس، عقب‌ماندگی ایرانیان از نظر علمی و فناوری و همراهاندن با جریان پی رفت جهانی بوده است. در بیت‌های ۲ تا ۴ نیز بیدار شدن از خواب، همراه شدن با قافله‌ی علم و رو به سوی آینده داشتن، مطرح است.

۱۱۵- مفهوم کنایی جمله‌ی «صورتک به رو نداشت» در کدام بیت زیر دیده می‌شود؟

- (۱) برنمی‌دارد دورنگی سیرت روشندلان/ در رگ موجش همان خون است رنگ خون آب
- (۲) چهره‌ی آن شاهد زربفت پوش/ از نقاب پرنیان آمد برون
- (۳) حجاب چهره‌ی جان می‌شود غبار تنم/ خوشاددمی که از این چهره پرده بر فکنم
- (۴) می‌توان با صورتکها رخنه‌ی دیوار پوشاند/ می‌توان همچون عروسکهای کوکی بود
گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

«صورتک (نقاب) به رو داشتن» کنایه از دورنگی و تظاهر است. در بیت گزینه ۱، مانند جمله‌ی صورت سؤال، دوری از دورنگی و تظاهر بیان شده است.

۱۱۶- «تنگ‌دستی و درویشی» از کدام بیت برداشت نمی‌شود؟

- (۱) جامه‌ی ما روز تاب آفتاب/ شب نهالین (بالش) و لحاف از ماهتاب
- (۲) قرص مه را قرص نان پنداشته/ دست سوی آسمان برداشته
- (۳) گر یکی کفش از دو تنگ آید تو را/ هر دو جفتش کار ناید مر تو را
- (۴) نانمان نه، نان خورشمن درد و رشك/ کوزه‌مان نه، آبمان از دیده اشک
گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: روز و شب، لباس و رخت‌خوابی جز نور خورشید و ماه نداریم \Leftarrow اوج فقر و تنگ‌دستی

گزینه ۲: دست‌ها را به سوی آسمان می‌بریم چرا که قرص ماه (بدر ماه) شبیه قرص نان است و ما نیازمند نان هستیم!

گزینه ۳: اگر یک لنگه از دو لنگه‌ی یک کفش، تنگ باشد، آن لنگه‌ی دیگر هم به کار نمی‌آید!

گزینه ۴: نانی برای خوردن نداریم و خورشمن درد و رنج است. کوزه‌ای نداریم و آبمان اشک دیدگانمان است.

۱۱۷- میان بیت و عبارت کدام گزینه، تناسب مفهومی برقرار نیست؟

- (۱) شما را اگر توان نباشد که کار خود به عق درآمیزید، پیوسته بار وظیفه‌ای را بی‌رغبت به دوش ک ید.
نگردد جمع با عادت عبادت/ عبادت می‌کنی بگذر ز عادت
- (۲) روح را خاک نتوان مبدل به غبار سازد، زیرا هر دم به تلاش است تا فراتر رود
چم را از خاک اندر، نور افزون می‌شود/ روح را از خاک اندر، راح و ریحان می‌رسد.
- (۳) بگذار بر پشت زین خود معبر بمانم/ تو در کلبه و خیمه‌ی خود بازمان
تو راه راحت جان گیر و من مقام مصاف/ تو جای امن و امان گیر و من طریق خطوط
- (۴) با کسی رودربایستی نداشت، رک و راست بود و عیناً عیب دیگران را پیش چم ان می‌گفت.
گفتشان بس بدروون و دشمنید/ تا نگویم رازهاتان، تن زنید (انکار می‌نمایید)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: در هر دو مورد: عمل کردن از روی عادت و وظیفه، بدون عق و انگیزه‌ی واقعی، نکوهش شده است.

گزینه ۲: متن بر جاودانگی روح و تعلقش به عالم علوی تاکید دارد اما بیت، از ارزشمندی خاک کوی دوست می‌گوید.

گزینه ۳: در هر دو مورد، زندگی سرافرازانه به زندگی محافظه‌کارانه ترجیح داده شده است.

گزینه ۴: در هر دو مورد، به بیان بی‌پرده‌ی عیب‌های دیگران اشاره شده است.

۱۱۸- مفهوم کدام بیت‌ها با بیت زیر همخوانی دارد؟

- «کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید/ قضا همی برداش تا به سوی دانه و دام»
(آ) مرغ دل باز هوادار کمان ابرویی است / ای کبوتر نگران باش که شاهین آمد
(ب) دیدی آن قهقهه‌ی کبک خرامان حافظ / که ز سرپنجه‌ی شاهین قضا غافل بود
(پ) چون قضا آید نبینی غیر پوست / دشمنان را بازن ناسی ز دوست
(ت) هر آن که گردش گیتی به کین او برخاست / به غیر مصلحتش رهبری کند ایام
(ث) یار دارد سر آزرن حافظ یاران / شاهبازی به شکار مگسی می‌آید
(۱) آ، ب، پ (۲) آ، ب، ث (۳) ب، پ، ت (۴) ب، ت، ث

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

در هر سه بیت، مانند بیت صورت سؤال، بر این مفهوم تاکید شده است که از سرنوشت بد و محظوم، گریزی نیست.

۱۱۹- پاره‌ی م خصشده در کدام بیت، با ضرب المثل پایین بیت، تناسب مفهومی دارد؟

- (۱) پس سلیمان گفت ای هدهد رواست / کز تو در اول قدح این درد خاست؟ (سالی که نکوست از بهارش پیداست)
(۲) چون نمایی مستی ای خورده تو دوغ؟ / پیش من لافی زنی آن گه دروغ! (هنوز دهانت بوی شیر می‌دهد)
(۳) رشتی خط رشتی نقاش نیست / بلکه از وی زشت را بنمودنی است (از کوزه همان برون تراود که در اوست)
(۴) هیچ عاشق خود نباشد وصل جو / که نه مع وقش بود جویای او (دوری و دوستی)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

این که در همان قدح اول که ساقی پر می‌کند، تمانده‌ی شراب ریخته شود، نشانه‌ی این است که در کار ساقی خللی وجود دارد و این از همان ابتدا آشکار است. ← سالی که نکوست از بهارش پیداست!

۱۲۰- بیت «از عمر من آن‌چه هست بر جای/ بستان و بر عمر لیلی افزای» با کدام بیت زیر تناسب معنایی دارد؟

- (۱) گر جهان را پر در مکنون کنم / روزی تو چون نباشد چون کنم؟
(۲) تو که در جان و دلم جا می‌کنی / زین قدر، از من ترا می‌کنی؟
(۳) گر ز درویشی دلم از صبر جست / بهر خویشم نیست آن، بهر تو است
(۴) خویش من و لله که بهر خویش تو / هر زمان خواهد که میرد پیش تو

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

معنای بیت ۱: اگر بتوانم جهان را پر از مرواریدهای پوشیده در صدف بکنم، نمی‌توانم حتی یکی از آنها را نصیب تو کنم، اگر روزی‌ات نباشد (هر کسی به اندازه‌ی قسمت و روزی مقّرض بھر می‌برد.)

معنای بیت ۲: تو که در دل و جانم جا داری، چرا به خاطر چیز مختص‌ری از من دوری می‌گرینی؟

معنای بیت ۳: اگر از شدت فقر اختیارم را از دست دادم، به خاطر تو بوده است نه خودم

معنای بیت ۴: وجود من به خاطر وجود تو هر لحظه آرزو دارد که فدا شود.

۱۲۱- در بررسی زبانی عبارت زیر، کدام گزینه اطلاعات نادرستی ارائه می‌کند؟

«دشمن حیرت‌زده است که چگونه ممکن است کسی از مرگ نهراسد؟! کجا از مرگ می‌هراسد آن کس که به جاودانگی روح خویش در جوار رحمت حق آگاه است؟»

- (۱) دو جمله‌ی مرکب (غیرساده) در آن وجود دارد.
(۳) سه جمله‌ی ساده در آن وجود دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

(۱) دشمن حیرت‌زده است (جمله‌ی پایه یا هسته) که چگونه ممکن است (جمله‌ی پیرو یا وابسته) [که] کسی از مرگ نهراسد (جمله‌ی پیرو یا وابسته): بر روی هم یک جمله‌ی مرکب (غیر ساده)

(۲) کجا از مرگ می‌هراسد آن کس (جمله‌ی پایه یا هسته) که به جاودانگی روح خویش در جوار رحمت حق آگاه است (جمله‌ی پیرو یا وابسته): بر روی هم یک جمله‌ی مرکب (غیر ساده)

۱۲۲- در متن‌های زیر کدام‌یک از زمان‌های فعل به کار گرفته نشده است؟

- به این زندگی آن قدرها دل نمی‌بست که پیامد ناگوار را فاجعه بینگارد.
- هنوز ذهن من برای دریافت لطایف غزل آماده نبود و خاله‌ام نیز به آن علاقه‌ی چندانی نشان نمی‌داد.
- هیچ حفره‌ای از حفره‌های زندگی ایرانی نیست که از جانب او شناخته نباشد.

- (۱) ماضی بعید و ماضی التزامی
(۲) ماضی ساده و مضارع التزامی
(۳) مضارع اخباری و مضارع التزامی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

نمی‌بست: ماضی استمراری // بینگارد: مضارع التزامی // نبود: ماضی ساده («آماده» مسند است). // نشان نمی‌داد: ماضی استمراری // نیست (نمی‌باشد): مضارع اخباری // نباشد: مضارع التزامی («شناخته» مسند است).

۱۲۳- نقش «ضمیر پیوسته» در کدام گزینه درست مخصوص نشده است؟

- (۱) نام تو چون بر زبان می‌آید / آب حیوان در دهان می‌آید (مضاف‌الیه)
(۲) همچ با کودکی فرهنگ پیران / همچ با کودکی طبع امیران (متهم)
(۳) روی بالا کرد و گفت ای عندیلیب / از بیان حال خودمان ده نصیب (مضاف‌الیه)
(۴) جسم و جان و هرچه هستم آن توتست / حکم و فرمان جملگی فرمان توتست (متهم)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: نام تو چون بر زبان می‌آید. ← مضاف‌الیه

گزینه ۲: هم با وجود کودکی، فرهنگ پیران برای او است، هم با وجود کودکی، طبع امیران برای او است. ← متهم

گزینه ۳: از بیان حال خود به ما نصیب ده (متهم)

گزینه ۴: جسم و جان و هر چه برای من هست، آن توتست ← متهم

۱۲۴- در کدام گزینه حذف شناسه‌ی فعل به قرینه‌ی لفظی رخ داده است؟

(۱) با ادب گفتند: ما از دوستان/ بهر پرسش آمدیم اینجا به جان

(۲) نی نشان دوستان شد سرخوشی/ در بلا و آفت و محنت کی

(۳) خلق را تاب جنون او نبود/ آتش او ریش هاشان می‌ربود

(۴) چون که در ریش عوام آتش فتاد/ بند کردنده به زندانی نهاد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

[عوام] بند کردنده (او را در بند کردند) و به زندانی نهادند (شناسه‌ی

۱۲۵- واژه‌ی نخست کدام بیت، نقس دستوری «مضاف‌الیه» دارد؟

(۱) یکی از دوستان مخلص را/ مگر آواز من رسید به گوش

(۲) صدای سم سمند سپیده می‌آید/ یلی که سینه‌ی ظلمت دریده می‌آید

(۳) گرت هواست که مع وق نگسلد پیوند/ نگاهدار سر رشته تا نگه دارد

(۴) دردیست غیر مردن کان را دوا نباشد/ پس من چگونه گویم کاین درد را دوا کن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

باید به کاربرد «را» در گزینه‌ی یک توجه شود که از نوع «بدل از کسره» (فک اضافه) است:

مگر آواز من به گوش یکی از دوستان مخلص رسید ← «یکی» مضاف‌الیه است برای «گوش».

۱۲۶- در کدام بیت «هم اضافه‌ی تشییه‌ی هم اضافه‌ی استعاری» وجود دارد؟

(۱) محراب ابرویت بنما تا سحر گهی/ دست دعا برآرم و در گردن آرمت

(۲) این دست دهر ریشه‌ی پیوند من برید/ از خاک میهن و شده آن خاک بر سرم

(۳) از خون جوانان وطن لاله دمیده/ از ماتم سرو قدشان سرو خمیده

(۴) دست و بازوی تو چوگان بلند اقبالیست/ گوی توفیق ز میدان بربا بسم الله

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: «محراب ابرو» اضافه‌ی تشییه‌ی است. دست دعا (دست به نشانه‌ی دعا) اضافه‌ی اقترانی است.

گزینه ۲: «دست دهر» اضافه‌ی استعاری است. «ریشه‌ی پیوند» اضافه‌ی تشییه‌ی است (عرق و پیوند انسان به وطن، م ابه ریشه‌ی درخت است). **تشییه‌ای برای موفقیت**

گزینه ۳: «سرو قد» اضافه‌ی تشییه‌ی است.

گزینه ۴: «گوی توفیق» اضافه‌ی تشییه‌ی است.

۱۲۷- در بیت «ای بار خدایی که ز دریای کف تو/ دریای محیط ار چه بزرگ است کناری است» کدام آرایه‌های ادبی آفریده شده است؟

- (۱) تشییه، جناس همسان، مجاز، تضاد
(۲) ایهام تناسب، تشییه، متناقض‌نما، تضاد
(۳) تناسب، استعاره، کنایه، ایهام تناسب
گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

کف (مجاز از دست) از لحاظِ بخندگی به دریا تشییه شده است. دریای محیط (اقیانوس) به ساحلِ خ که تشییه شده است. در اینجا ساحل و اقیانوس (از نظر پرآبی و بی‌آبی) مقابله و متناسب هم واقع شده‌اند، بنابراین تشییه دو امر متناسب، پدیدآورنده‌ی آرایه‌ی متناقض‌نما (پارادوکس) است. («کف» در کنار دریا، ایهام تناسب دارد اما فاقد ایهام است).

۱۲۸- در همه‌ی بیت‌های زیر به جز از تشییه برای خلق کنایه بهره گرفته شده است.

- (۱) چو بید بر سر ایمان خویش می‌لرزم / که دل به دست کمان‌ابروییست کافرکیش
(۲) آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش
(۳) غمی چو کوه گران بر تن چو کاه من است / اسیر کوه گران این تن چو کاه من است
(۴) آفتاب بی‌زوال عارض او از شکوه / همچو صبح از سینه‌چاکان می‌کند آینه را
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: تشییه: شاعر به بید تشییه شده است. ← وجه شبه: لرزیدن ← «لرزیدن» در اینجا کنایه از ترسیدن است.

گزینه ۲: تشییه: مجنون به کعبه تشییه شده است. ← وجه شبه: حلقه در گوش کردن ← «حلقه در گوش کردن» کنایه از بندگی است.

گزینه ۳: تشییه: «غم به کوه» و «تن به کاه» تشییه شده است. ← وجه شبه (به ترتیب): سنگین بودن، لاغر بودن ← منظور همین است و وجه شبه کنایه از مقصود دیگری نیست.

گزینه ۴: آینه به صبح تشییه شده است. ← وجه شبه: سینه چاک بودن ← «سینه چاک بودن» کنایه از شور عاشقی داشتن است.

ایران‌نوش

توشه‌ای برای موفقیت

۱۲۹- هر دو آرایه‌ی نوشته شده در برابر کدام بیت، در آن بیت وجود دارد؟

(۱) در دور جمال تو ز عالم / هر طفل که زاد بی دل آمد (حسن تعلیل، اغراق)

(۲) رفت از بر من گرچه رهش با مژه رفتم / ره رفتن او بنگر و ره رفتن ما را (کنایه، جناس همسان)

(۳) خون هزار زاغ ببریزم به بوم خویش / آید به جلوه باز چو طاووس انقلاب (تضاد، ایهام تناسب)

(۴) فضای تنگ قفس نیست در خور پرواز / پریدنی به میان هوا هوس دارم (ایهام تناسب، تضمین)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: شاعر می‌گوید حتی نوزادان هم عاشق زیبایی تو می‌شوند \leftarrow اغراق است اما حسن تعلیل ندارد.

گزینه ۲: به تلفظ درست «رُفتم» (جاروب کردم) و «ره رُفتن ما» باید دقت شود \leftarrow «رُفتم راه با مژه» کنایه از شدت عق و احترام است اما جناس همسان در بیت وجود ندارد.

گزینه ۳: «زاغ» با «طاووس» در تضاد است. «باز» در معنی «دوباره» آمده است اما به دلیل حضور «زاغ»، «بوم» (جعد) و «طاووس»، معنای بازِ شکاری (عقاب) هم به ذهن تداعی می‌شود \leftarrow ایهام تناسب دارد.

گزینه ۴: «هوا» ایهام تناسب دارد: ۱) هوا و آسمان ۲) هوس و آرزو که به دلیل حضور «هوس» در بیت، به ذهن تداعی می‌شود. اما «تضمين» در بیت دیده نمی‌شود.

۱۳۰- پدیدآورنده‌ی چند اثر در کمانک رویه‌روی آن درست نیامده است؟

مزار شاعر (فرانسوا کوپه)، دیوان غربی - شرقی (لئون تولستوی)، سه دیدار (جلال آل احمد)، پیوند زیتون بر شاخ ترنج (نزار قبانی)، کاغذ رز (غلامحسین یوسفی)، پیامبر و دیوانه (عبدالحسین وجданی)

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

(۱) دیوان غربی - شرقی: گوته

(۳) پیوند زیتون بر شاخ ترنج: موسوی گرمارودی

۱۳۱- در بیتهاي زير چند غلط املائي وجود دارد؟

«اصل اان بد بود آن اهل سبا/ می‌رمیدندی ز اسباب لقا

دادشان چندان ضیاء و باغ و راغ/ از چپ و از راست از بهر فراق

آن نسار میوه ره را می‌گرفت/ از پری میوه رهرو در شگفت»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

املاي ۱- ضياء، ۲- فراغ، ۳- نثار، نادرست آمده است.

۱۳۲- در گروهها و عبارتهای زیر، چند غلط املائی وجود دارد؟

(همیت شیر آقوز در استخان‌بندی کودک)، (صرع، طاعون، صرصام و سایر خصمان حیات)، (حکم غایی قاضی بر

غرامت غازیان)، (وقيعت جمعی گلدر فرعون‌ماب قاره‌کش)

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

املاي ۱- آقوز، ۲- استخوان و ۳- سرسام، نادرست آمده است.

۱۳۳- در کدام بیت غلط املایی دیده می‌شود؟

- (۱) از آن گفته است عیسی گاه اسرا / که آهنگ پدر دارم به بالا
- (۲) تا کند هور جهان افروزی / هیچ روزی نبود بی روزی
- (۳) دیدی آن ترک ختا دشمن جان بود مرا / گرچه عمری به خطدا دوست خطابش کردم
- (۴) مصلحت دید من آن است که یاران همه کار / بگزارند و خم طرهی یاری گیرند

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به معنای کلی بیت که توصیه به عاشق و رها کردن امور مادی است، «بگذارند» (در معنی رها کردن) شکل صحیح فعل است.

۱۳۴- چند خانه‌های جدول زیر به درستی پر نشده است؟

معنا	واژه
مثال ده که نروید ز سینه خار غمی / مثال ده که کند ابر غم گهرباری	فرمان
بیچیده بر گردنه ازدها / مرا از دم ازدها کن رها	دم
گفتم ای توک در این خانه مرا / گودکانند جو گلهای به بر	سینه

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

«گلهای به بر» یعنی گلهای بارور و شکفته، لذا در این بیت «بر» در معنای «بار و محصول» آمده است نه سینه و آغوش.

۱۳۵- معنای چند واژه در کمانک رو به روی آن واژه، درست نیامده است؟

معاملت (دادوستد)، خنیده (پر آوازه)، سودا (هوس)، جمله (سراسر)، تقریط (زیاده روی در کاری)، هلهله (زاری به آواز بلند)، جیب (گربیان)، تیمار (دیوانه)، تازیک (غیر عرب)، توش (اندوخته)

- (۱) دو (۲) سه (۳) سه (۴) پنج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

(۱) تقریط: کوتاهی کردن در امری
(۲) هلهله: فریاد از سر شادمانی، جوش و خروش
(۳) تیمار: غم‌خواری و مراقبت
(۴) تازیک: غیر ترک، فارسی زبانان (و عرب زبانان)

۱۳۶- در بیت «از آن چرم که آهنگران پشت پای / پوشید هنگام زخم درای» معنای واژه‌ی «درای» در زنجیره‌ی سخن با

استفاده از کدام رابطه، قابل درک است؟

- (۱) ترادف (۲) تناسب (۳) تضمن (۴) تضاد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

«درای» در معنای «پتک» با «آهنگران» و «زخم» (ضربه) تناسب دارد و معنایش مخصوص می‌شود.

۱۳۷- مفهوم «بی تعلقی و عدم وابستگی» از همه‌ی ایات دریافت می‌شود؛ به جز:

- (۱) آبروی خود به خاک تیره یکسان کرده‌اند / هر چه جز همت گدایی از در دل‌ها کنند
- (۲) به زیر پای کسی کز سر جهان خیزد / فلک چو سبزه‌ی خوابیده بی‌سپر گردد
- (۳) پاک اگر شویند دست از چرک دنیا خاکیان / دست در یک کاسه با خورشید چون عیسی کنند
- (۴) آن چه می‌خواهند از دنیا به ایشان رو نهد / رو به دنیا کردگان گر پشت بر دنیا کنند

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در ایات گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ به ترتیب وجود اصطلاحات «از سر جهان خاستن»، «دست شستن از چرک دنیا» و «پشت بر دنیا کردن» بیانگر «بی تعلقی و عدم وابستگی» یا «وارستگی» است. مفهوم بیت گزینه ۱: لزوم طلب همت (نفس و دعای پیر و توجه مرشد) برای رسیدن به مقصد

۱۳۸- مفهوم آیه «تُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَ تُذَلِّلُ مَنْ تَشَاءُ» از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

- (۱) خدای، کار چو بر بنده‌ای فرو بندد / به هر چه رنج برد دردرس بیفزاید
- (۲) صائب به گناه دو جهان از کرم او / نمید نگرددی که خداوند کریم است
- (۳) بلند آن سر، که او خواهد بلندش / نژند آن دل، که او خواهد نژندش
- (۴) عزّت شاه و گدا زیر زمین یکسان است / می‌کند خاک برای همه کس جا خالی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم آیه: خداوند عزیز می‌کند هرکس را که بخواهد. در گزینه‌ی ۳ نیز آمده است که همه‌ی کم و زیاد شدن‌ها به دست خداست و اوست که هرکس را بخواهد عزیز و یا خوار و زبون می‌کند.

۱۳۹- مفهوم بیت زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

- «از سر تعمیر دل بگذر که معماران ع ق / روز اوّل، رنگ این ویرانه، ویران ریختند»
- (۱) عافیت می‌طلبی رو سر خود گیر که ع ق / قهرمانی است که از دار بود چوگانش
 - (۲) دل خواست تا برآید با ع ق و برنيامد / مردانه رفته باشی با ع ق اگر برآیی
 - (۳) نه مرد ع ق او بودی دلا گفیم و نشینی / طریق ع ق ورزیدی و حال خویشتن دیدی
 - (۴) خانه از پای بست ویران است / خواجه در بند نقش ایوان است

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم مترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی ۱: سرانجام ع ق، ویرانی و نابودی است. تشریح گزینه‌های دیگر:

تشوهه‌ای برای موقیت

گزینه‌ی ۲: عدم امکان غلبه بر ع ق (ناتوانی دل در برابر کش‌های ع ق)

گزینه‌ی ۳: هر کسی قابلیت ع ق ورزی ندارد.

گزینه‌ی ۴: ویران بودن چیزی از اساس و ریشه و به فکر اصلاح ظاهری بودن.

۱۴۰- همه‌ی ایات به استثنای بیت فاقد جمله‌ی وابسته‌اند.

- (۱) بهار آمد و گلزار نور باران شد / چمن ز ع ق رخ یار لاله افshan شد
- (۲) برقی از منزل لیلی بدرخ ید سحر / وه که با خرمن مجnon دل‌افگار چه کرد
- (۳) ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد / چ م نرگس به شقایق نگران خواهد شد
- (۴) زین پیش دلاورا کسی چون تو شگفت / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «برقی از منزل لیلی بدرخ ید سحر» هسته / «وه که با خرمن مجnon دل‌افگار چه کرد» وابسته

۱۴۱- در عبارت «این اندوه وحی و سیاهی پر بیم بر سراپرده‌ی سوختگان هم حکومت داشت؛ آن‌ها هم جز این‌که در آن سنگلاخ‌ها و خارها، کودکان از دست رفته را جست‌وجو کنند یا برای اطفال از عطش سوخته، قطراهی آبی بیابند، دیگر رمی‌نداشتند»، به ترتیب، چند ترکیب وصفی و چند ترکیب اضافی وجود دارد؟

(۱) هفت - دو (۲) هفت - سه (۳) هفت - دو (۴) هفت - سه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
ترکیب‌های وصفی: این اندوه، اندوه وحی، این سیاهی، سیاهی پر بیم، آن سنگلاخ‌ها، آن خارها، کودکان از دست رفته، اطفال از عطش سوخته (۸ ترکیب وصفی)
ترکیب‌های اضافی: سراپرده‌ی سوختگان، قطراهی آب (۲ ترکیب اضافی)

۱۴۲- ترتیب توالی آرایه‌های «تضاد - جناس تام - استعاره - ایهام» در کلام گزینه، درست است؟

الف) باران اشکم می‌دود وز ابرم آتش می‌جهد / با پختگان گو این سخن، سوزش نباشد خام را
ب) گر چه سر عربیده و جنگ داشت / تنگ شکر در دهن تنگ داشت
ج) صبا ای کاش می‌گفتی بدان آهوى م کین مو / که بعد از رام گردیدن خطأ کاریست رم کردن
د) ای دمت عیسی، دم از دوری مزن / من غلام آن‌که دوراندیش نیست
(۱) الف - ب - ج - د (۲) ب - ج - د - الف (۳) ج - د - الف - ب (۴) د - الف - ب - ج

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
الف) پخته و خام = تضاد

ب) «تنگ شکر»: بار شکر و «تنگ» دوم: کوچک = جناس تام
ج) «آهوى م کین مو» استعاره از «مع ورق»
د) ایهام: «دوراندیش» دو معنا دارد: ۱) عاقبت‌نگر ۲) در فکر و اندیشه‌ی دور شدن

۱۴۳- در چند بیت از ایات زیر رکنی از ارکان «تشبیه» نادرست م شخص شده است؟

الف) هوای باغ محبت به غایتی گرم است / که هیچ سیزه ندیده است روی شبیم را (م بهبه: هوا)
ب) تا کی فروشم آخر بی‌سود گوهر مهر / هر چند گفته باشم من دوستم زیان را (م بهبه: گوهر)
ج) شربت ناز را کند، تلخ به کام دلبران / عرفی اگر بیان کند، چاشنی نیاز را (م بهبه: شربت)
د) دام تزویری که گستردم بهر صید خلق / کرد ما را پاییند و خود شدیم آخر شکار (م بهبه: دام)
(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) نادرست است. در بیت «محبت» به «باغ» تشبیه شده است، «هوای م بهبه هیچ تشبیه‌ی نیست. باغ ← م بهبه
ب) درست است. تشبیه «مهر» به «گوهر» در بیت وجود دارد، یعنی «گوهر» م بهبه است.
ج) درست است. تشبیه «ناز» به «شربت» در بیت هست، یعنی «شربت» م بهبه است.
د) نادرست است. در بیت «تزویر» به «دام» مانند شده است، یعنی «دام» م بهبه است نه م به.

۱۴۴- در کدام گزینه غلط املایی یافت می‌شود؟

- (۱) بهر یک شهوت از حرام و حلال / چه کنی خانه پر ز وزر و وبال؟
(۲) به هر سو دست شوقی بود، بستی / به هر جا خاطری دیدی، شکستی
(۳) و آن‌گاه دین و عده یک گذارده / چون رایت کرم به فلک برافراشته است
(۴) توان و توش ره مرد چیست، یاری زن / حطام و ثروت زن چیست، مهر فرزندان
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گذارده ← گزارده

۱۴۵- در ایات زیر مجموعاً چند غلط املایی وجود دارد؟

- «چو هست قرب حقیقی چه غم ز بعد مزار / نظر به غربت یار است نی به قرب دیار
رسید عمر به پایانو داستان فراق / ز حد گذشت و به پایان نمی‌رسد طومار
بکش جفای رقیب ار حبیب می‌خواهی / کنار گل نبری گر کنی کناره ز خوار
چه هجر و وصل مساوی است در حقیقت عق / اگر ز هجر بسوزی بساز و وصل انگار»
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بیت اول: شاعر می‌گوید: وقتی در حقیقت، قرب و نزدیکی هست، چه اندوهی از بعد (دوری) است؟ نظر ما به قربت (نزدیکی) یار است و نه نزدیکی دیار.

بیت سوم: شاعر می‌گوید: اگر از خار (تیغ گل) دوری کنی، به گل نمی‌رسی.

۱۴۶- در کدام گزینه معنای بعضی از واژگان نادرست است؟

- (۱) (آماس: ورم)، (پالیز: باع)، (شاب: جوان)
(۲) (مفاتیح: کلیدها)، (آغوز: اولین شیری که یک ماده به نوزادش می‌دهد)، (حجره: اتاق)
(۳) (مسرت: شادی)، (انعطاف: نرمش)، (بی‌شایبه: خالص)
(۴) (سبکسری: فرومایگی)، (جنان: بهت)، (توازن: برابری)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سبکسری: سهل‌انگاری و بی‌مسئولیتی / جنان (جمع جّت): بهت‌ها، باع‌ها، فردوس‌ها

۱۴۷- مفهوم همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی با مفهوم بیت زیر قرابت دارد.

«به آن‌چه می‌گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد»

- (۱) هیچ هنریه‌ی آزادمرد / در غم دنیا غم دنیا نخورد
(۲) آن همه ناز و تنعم که خزان می‌فرمود / عاقبت در قدم باد بهار آخر شد
(۳) نشان عهد و وفا نیست در تبسی گل / بنال بلبل بی‌دل که جای فریاد است
(۴) خوش خلعتی است جسم ولی استوار نیست / خوش حالتی است عمر ولی پایدار نیست

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مترک بین صورت سؤال و سایر گزینه‌ها، مفهوم ناپایداری جهان است و این‌که هیچ چیز ثابت و پایدار نیست.

مفهوم گزینه‌ی ۲ بیان پایان‌پذیری دوران درد و رنج حاصل از ظلم و ستم روزگار است که در پی آن فرارسیدن دوران امید و آرامش است.

۱۴۸- کدام ابیات دارای مفهوم نزدیک هستند؟

- الف) دست طمع چو پیش کسان می‌کنیم دراز / پل بسته‌ای که بگذری از آبروی خویش
ب) به چ م بستن از انصاف نگذری زنهار! / به پل نمی‌گذرد هیچ کس ز آب حیا
ج) بی‌فنا ممکن مدان بیدل گذشتن زین محیط / بستن مژگان شود پل تا نگاهی بگذرد
د) تا دم حاجت مبادا بگذری از آبرو / اندکی آگاه باش از چ م بستن پل مبند
۴) د، الف ۳) د، ج ۲) ب، ج ۱) الف، ج

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

مفهوم نزدیک الف و د: حفظ آبرو با وجود تنگدستی

مفهوم بیت ب: رعایت عدل و انصاف

مفهوم بیت ج: مرگ، مانند پل است.

۱۴۹- عبارت «او نیز مانند مادرم توکلی داشت که به او مقاومت و استحکام اراده می‌بخشد». با کدام بیت تناسب معنایی ندارد؟

- ۱) آن که عزمش کوه را کاهی شمرد / با توکل دست و پای خود سپرد
۲) هر کس بر قدر همت اعتباری کرده‌اند / ما توّل کرده‌ایم از اعتبار آسوده‌ایم
۳) که گرچه مرغ توکل کند به دانه و آب / به دست خود ز برای خود آشیانه کند
۴) چون به توکل شدم اندیشه‌سنجد / سینه‌ی خاکیم برونداد گنج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم م ترک عبارت سوال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۴، «توکل کردن به خدا» است. اما گزینه ۳ اتکا به خود را توصیه می‌کند.

۱۵۰- در چند بیت نقش تبعی به کار رفته است؟

- الف) دشمن گر آستین گل افشارندت به روی / از تیر چرخ و سنگ فلاخن بتر بود
ب) کنون که گ مت زمین گیر حیرت، آغوشم / ازین چه سود که بر خاکم آن نهال گذشت؟
ج) قرار می‌برد از خلق سوگواری ما / به این قرار اگر مانده بی قراری ما
د) چند پرهیزی از این پرهیز، چند؟ / از چنین پرهیز، پرهیز ای غلام!
ه) اگر چه خضر بود ساقی و می‌آب حیات / نمی‌توان ز لب خ ک چون سفال گذشت
۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در بیت الف نقش تبعی «معطوف» به کار رفته است: (چرخ و سنگ)

در بیت د واژه‌ی «چند» نقش تبعی تکرار دارد.

۱۵۱- در همه‌ی گزینه‌ها «وابسته‌ی پیه مین» وجود دارد به جز

- (۱) دلی که رامش جوید نیابد آن دانش / سری که بالش جوید نیابد او افسر
- (۲) کی به خاطر آرد از دیرینه صید خویشتن / آن پری رو را که هر ساعت شکاری تازه است
- (۳) دوش از این غصه نخفتم که رفیقی می‌گفت / حافظ ار مست بود جای شکایت باشد
- (۴) از آن شنعت این پند برداشت / دگر دیده نادیده انگاشتم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۱، «آن» وابسته‌ی پیه مین نیست. بلکه خود، نقش پذیرفته و به عنوان ضمیر، نهاد جمله است. (آن دانش نیابد). تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه‌ی ۲: هر ساعت / آن پری رو
- گزینه‌ی ۳: این غصه
- گزینه‌ی ۴: این پند

۱۵۲- ترتیب آرایه‌های «پارادوکس، استعاره، مجاز، تشییه، حس آمیزی» در کدام گزینه درست است؟

- الف) کام‌جويان را ز ناكامي چ ييدن چاره نیست / بر زمستان صبر باید طالب نوروز را
 - ب) چ هم از جنبش مژگان به شمار نفَس است / جلوهات برد ازین آینه حیراني را
 - ج) خلق بر وضع جنون محظوظ دوختن است / آنقدر چاک مزن جامه‌ی عريانی را
 - د) تو خود به جوشن و برگستوان نه محتاجی / که روز معركه بر خود زره کنی مو را
 - ه) سر بنه گر سر میدان ارادت داری / ناگزیرست که گویی بود این میدان را
- (۱) ج، ب، ه، د، الف (۲) الف، د، ب، ج، ه (۳) الف، ج، ب، د، ه (۴) ج، د، ه، ب، الف

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

ج) پارادوکس: جامه‌ی عريانی / ب) استعاره: «آينه» استعاره از چ هم / ه) مجاز: سر مجاز از قصد و نیت / د) تشییه: تشییه مو به زره / الف) حس آمیزی: ناكامي چ ييدن (آمیختن حس با مفهومی انتزاعی)

۱۵۳- در کدام گزینه‌ی آرایه‌ی «تناقض» به کار نرفته است؟

- (۱) داروی م تاق چیست؟ زهر ز دست نگار / مرهم ع ماق چیست؟ زخم ز بازوی دوست
- (۲) آن که لعلش عین آب زندگانی یافتیم / در رهش مردن حیات جاودانی یافتیم
- (۳) دولت فقر خدایا به من ارزانی دار / کاین کرامت سبب حمت و تمکین من است
- (۴) آن دم که با تو باشم، یک سال هست روزی / و آن دم که بی تو باشم، یک لحظه هست سالی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۴: در این بیت آرایه‌های تضاد و اغراق م خص است و پارادوکس دیده نمی‌شود. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: مرهم بودن زخم و دارو بودن زهر

گزینه‌ی ۲: مردن در راه مع وق، زندگی جاودانه است.

گزینه‌ی ۳: دولت بودن فقر

۱۵۴- «اسرار التوحید» نوشته‌ی کیست و به نظم است یا نثر؟

- (۱) جامی، نظم (۲) نجم الدین رازی، نثر (۳) محمدبن منور، نثر (۴) ابوسعید ابوالخیر، نثر

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اسرار التوحید نوشته‌ی محمدبن منور و به نثر است.

۱۵۵- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

- (۱) قضا چون سایه از دنباله‌ی اعمال می‌آید / گناه لغوش خود را چرا کس بر قضا بندد؟
- (۲) قضا را دست پیچ خود کند در کجری نادان / گناه خویشتن را کور دائم بر عصا بندد
- (۳) دل از قضا به دست رضا داده‌ایم ما / عمری است تا رضا به قضا داده‌ایم ما
- (۴) به زخم تیر قضا بیخ کافران بر کند / چو دید روی علی را و حال پیغمبر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۴ «غزا» به معنای «قضایا» به جای «قضا» به معنای «سرنوشت» درست است.

۱۵۶- معنای واژگان ذکر شده در کمانک در چند مورد نادرست آمده است؟

- (متقارب: همراه)، (صباحت: زیبایی)، (تلیس: نیرنگ‌سازی)، (چاشتگاه: سحرگاه)، (متالی: والا)، (کافی: لایق)، (شاپیق: آرزومند)، (تشرع: طریقت)، (توقيع کردن: امضا کردن)، (وبال: گناه)
- (۱) یک
- (۲) دو
- (۳) سه
- (۴) چهار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. متقارب: نزدیک به هم، در کنار هم / چاشتگاه: هنگام چاشت، نزدیک ظهر / متالی: درخواست، تابان / تشريع: شریعت، مقابله طریقت و عرفان

۱۵۷- همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی با عبارت زیر قرابت مفهومی دارند.

- «نگویم که مرا سخت دربایست نیست اما چون به آن‌چه دارم و اندک است قانع، وزر و ویال این چه به کار آید؟»
- (۱) گنج عزّت کنج عزلت بود آنرا دل چو یافت / دیگرش از بی‌نیازی حاجت گنجینه نیست
- (۲) عزیز من در درویشی و قناعت زن / که خواری از طمع و عزّت از قناعت زاد
- (۳) دلا به عزّ قناعت بساز و عزّت نفس / که بار مُنت احسان هر گدا، خوش نیست
- (۴) جامی ز خوان رزق چو یک نان کفایت است / آزاده بار مُنت دوننان چرا که

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم مترک عبارت صورت سوال و بیت‌های گزینه‌های ۲، ۳، ۴ توصیه به قناعت و پرهیز از طمع و زیاده‌خواهی و عواقب ناخوشایند آن است، اما در بیت گزینه‌ی ۱، شاعر «گوشه‌گیری و انزوا» را موجب عزّت و بی‌نیازی می‌داند.

۱۵۸- مفاهیم «رهایی‌نایپذیری از عق - نصیحت‌نایپذیری عاشق - جاودانگی عق» به ترتیب در کدام بیت‌ها ذکر شده است؟

- الف) مرا مگوی که سعدی طریق عق رها کن / سخن چه فایده گفتن، چو پند می‌نیوشم
- ب) نگاه من به تو و دیگران به خود م غول / معاشران ز می و عارفان ز ساقی مست
- ج) از صدای سخن عق ندیدم خوش تر / یادگاری که در این گند دوار بماند
- د) گفتم کرانه گیرم از آشوب عق او / وین بحر را چو نیک بدیدم کران نبود
- ه) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشه‌ی بامی که پریدیم، پریدیم

- (۱) د - الف - ج
- (۲) ب - د - ج
- (۳) ه - الف - د
- (۴) ب - د - ه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم هر بیت در زیر آمده است:

الف: نصیحت‌نایپذیری عاشق / ب: مستی عق / ج: جاودانگی عق / د: رهایی‌نایپذیری از عق / ه: دلزدگی عاشق

۱۵۹- در کدام بیت «نقش تبعی» یافت می‌شود؟

- (۱) حال چوگان، چون نمی‌دانی که چیست / ای نصیحت‌گو به ترک گوی گوی
 - (۲) تو خود وصال دگر بودی ای نسیم وصال / خطا نگر که دل امید در وفای تو بست
 - (۳) حریف، عهد موّت شکست و من نشکستم / خلیل، بیخ ارادت برید و من نبریدم
 - (۴) با پری رویان، به خلوت روی در روی آوری / خویش را دیوانه سازی و پری خوانی کنی
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۲، «خود» بدل برای «تو» است.

۱۶۰- در کدام گزینه هر دو نوع پیوند (وابسته‌ساز و هم‌پایه‌ساز) وجود دارد؟

- (۱) دلم از وحت زندان سکندر بگرفت / رخت بربندم و تا ملک سلیمان بروم
- (۲) رند و دردی کش و مستم چه توان کرد چو هستم / بر من ای اهل نظر عیب مگیرید که مستم
- (۳) گدای میکدهام لیک وقت مستی بین / که ناز بر فلک و حکم بر ستاره کنم
- (۴) تاز میخانه و می نام و نشان خواهد بود / سر ما خاک ره پیر معان خواهد بود

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پیوند وابسته‌ساز: که
پیوند هم‌پایه‌ساز: لیک
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: پیوند هم‌پایه‌ساز: و ((تا) حرف اضافه است نه پیوند وابسته‌ساز)

گزینه‌ی ۲: پیوند وابسته‌ساز: چو و که ((و) حرف عطف است نه پیوند هم‌پایه‌ساز)

گزینه‌ی ۴: پیوند وابسته‌ساز: تا ((و) حرف عطف است نه پیوند هم‌پایه‌ساز)

۱۶۱- با توجه به بیت «آمد بهار و لاله شد از زاله پُر ز می / ساقی پیاله گیر به شادی روی وی» آرایه‌ها در کدام گزینه صحیح آمده است؟

- (۱) تضاد، مراعات‌نظیر، استعاره
- (۲) مراعات‌نظیر، تشبيه، کنایه
- (۳) ایهام، کنایه، جناس

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «بهار، لاله، زاله» و «امی، پیاله و ساقی» مراعات‌نظیر / «لاله از زاله پر می‌شد» ← منظورش: «زاله مانند می‌است» تشبيه / «پیاله گیر» کنایه از «شراب بنوش»

ابراج ذوق

نوشه‌ای برای موفقیت

۱۶۲ - کدام بیت «جناس تام» ندارد؟

- (۱) دعاگوی تو بسیارند و سلمان از همه کمتر / ولی چون این دعاگوییت بود کمتر دعاگویی
- (۲) چرا امروز کارم را به فردا می‌دهی و عده / پس از امروز پنداری نخواهد بود فردایی
- (۳) هر که سودای سر زلف تو دارد در سر / این خیال است که سر در سر سودا نکند
- (۴) که گفت حافظ از اندیشه‌ی تو آمد باز / من این نگفته‌ام آن کس که گفت بهتان گفت

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی ۱: دعاگویان تو بسیارند و سلمان (سلمان ساوجی، شاعر) از همه کمتر است. ولی مثل این دعاگو برای تو کمتر دعاگویی هست.

در بیت بین دو «کمتر» به معانی «پست‌تر، بی‌ارزش» و «نادرتر» جناس تام وجود دارد.
گزینه‌ی ۲: چرا امروز کارم را به فردا و عده می‌دهی؟ فرض کن که پس از امروز فردایی نخواهد بود. بیت تکرار دارد
نه جناس تام.
گزینه‌ی ۳: هر کسی که سودای سر زلف تو را در سر دارد، خیالی بیش نیست که سرش را در راه سودایش از دست ندهد. بین «سر»‌های مختلف بیت جناس تام (همسان) بارز است.

گزینه‌ی ۴: که (چه کسی) گفت حافظ از اندیشه‌ی تو باز آمد؟ من این نگفته‌ام آن کس که گفت، بهتان گفت (تهمت زد). بین دو «که» در بیت جناس تام وجود دارد. «که» اول: ضمیر در معنی چه کسی و «که» دوم: حرف ربط

۱۶۳ - در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی غلط املایی به چه می‌خورد.

- (۱) غریبو از جهان خواست کان شاخ گل / به آن تازگی پا ز دنیا ک مید
- (۲) به کام دوستانت باد دائم دشمنان تو / به گاه سور در ماتم به وقت شادی اندر غم
- (۳) مستهقان کرم مستان حق اند ای پسر / زان چو بحر از رحمت حق سینه‌شان پر دُر شده
- (۴) این علت جان بین همی، علّت زدای عالمی / صرصام وی را هر دمی درمان نو پرداخته

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. غلط‌های املایی سایر ابیات و شکل درست آنها:

گزینه‌ی ۱: خواست ← خاست

گزینه‌ی ۳: مستهقان ← مستحقان

گزینه‌ی ۴: صرصام ← سرسام

ایران توشه

توشه‌ای برای موفقیت

۱۶۴- در کدام عبارت غلط املایی وجود دارد؟

(۱) چون مرد دانا و توana باشد حمل بار گران قالباً او را رنجور نگرداند، و صاحب همت روشن رأی را کسب کم نیاید، و عاقل را تنها یی و غربت زیان ندارد.

(۲) من به نزدیک شما دیوانه‌ام و شما به نزدیک من ه یار. جنون من از شدّت محبت است و صحّت شما از غایت غفلت. پس خداوند اندر دیوانگی من زیادت کناد تا قریم در قرب زیادت شود و در ه یاری شما زیادت کناد تا بعدtan بر بعد زیادت گردد.

(۳) هرکه به خدای تعالی بستنده کند سرش به صلاح شود، و هر که از مناهی وی پرهايزد سیرتش نیکو گردد و هر که غذای خود نگاه دارد نفسش ریاضت یابد.

(۴) و آن که غفلت بر احوال وی غالب و عجز در افعال وی ظاهر، حیران و سرگردان و مدهوش و پایی ک ان، چپ و راست می‌رفت و در فراز و نشیب می‌دوید تا گرفتار شد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واژه‌ی «غالباً» در معنای «عموماً» در گزینه‌ی ۱ نادرست نوشته شده است.

در عبارت گزینه‌ی ۳ می‌خوانیم «هرکس به خدای تعالی بستنده کند، سرش به صلاح شود»، یعنی به درستی می‌رسد.

۱۶۵- معنی چند واژه در کمانک مقابله کنند نادرست آمده است؟

«حضرت (آستانه)، اصناف (گونه‌ها)، م ع (تابان)، غنا (توانگری)، نشر (تیغ جراحی)، طوع (فرمان دادن)، تلبیس (نیرنگ‌سازی)، جلت (مهربانی)»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه‌هایی که نادرست معنا شده‌اند: طوع: فرمانبرداری، اطاعت، فرمانبری / جلت: بزرگ است.

۱۶۶- معنی واژه‌های «فروغ، سیماب‌گون، اهریمن، عافیت، ثمر» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(۱) افروز، جیوه، شیطان، تندرستی، دارایی

(۲) پرتو، به رنگ جیوه، شیطان، صحّت، بار

(۳) روشني، جیوه‌ای، ابليس، رستگار، افسانه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فروغ: روشني، پرتو / سیماب‌گون: به رنگ جیوه، جیوه‌ای / اهریمن: شیطان / عافیت: تندرستی، صحّت / ثمر: میوه، بار

توضیحات برای موفقیت

۱۶۷- کدام گزینه با بیت «در ره ع ق وطن از سر جان خاسته‌ایم / تا در این ره چه کند همت مردانه‌ی ما» قرابت مفهومی دارد؟

(۱) هر آن کس که خون خورد عمری چون من / از او باید آموخت، ع ق وطن

(۲) کجا به فکر وطن مرغ مانده در قفس است / که کرده ترک وطن خو گرفته با آزار

(۳) به جان دوست دارد کس این آب و خاک / که خونش بود چون می ناب، پاک

(۴) بذل جان در ره ناموس وطن چیزی نیست / بی وطن خانه و ملک و سر و تن چیزی نیست

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم م ترک بیت صورت سوال و گزینه‌ی ۴ جان فدا کردن در راه وطن است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: در راه ع ق وطن، خون دل می‌خورم.

گزینه‌ی ۲: مرغ مانده در قفس، وطن را فراموش می‌کند.

گزینه‌ی ۳: کسی که خون و نژاد پاک دارد، وطن خود را دوست می‌دارد.

۱۶۸- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) بر دوش من افکند فلک بار امانت / زان چرخ زنان است که این بار ندارد
- (۲) باری که سنگ سرمه کند کوه قاف را / از دوش آسمان و زمین برگرفته‌ایم
- (۳) طریق اهل دل این است کاین امانت جان / که دوست داد به من، من به دست بسپارم
- (۴) ما ظلومیم و جهول از احتمال بار یار / گرچه رسوایم یا رب نی تو رسواکرده‌ای

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های دیگر به آیه‌ی امانت اشاره دارد که خداوند در قرآن می‌فرماید بار امانت ع ق الهی را آسمان‌ها و زمین و کوه‌ها نپذیرفتند و تنها انسان، حمل آنرا قبول کرد، ولی در گزینه‌ی ۳ شاعر معتقد است جان، امانتی است که روزی به خداوند می‌سپاریم.

۱۶۹- در همه‌ی ایات به جز گروه قیدی یافت می‌شود.

- (۱) روز باران نتوان بار سفر بست ولیک / پیش طوفان سرشکم چه محل باران را؟
- (۲) حلقه‌ی گوش شما را تا بود مه م تری / م تری باشد غلام حلقه در گوش شما
- (۳) می‌زد کلاله بر گل و هر لحظه می‌شکست / بر من به ع وه گوشی بادام نیم خواب
- (۴) اشک از آن روی ز ما رفت و کناری بگرفت / کآب او دم به دم از رهگذر ما می‌ریخت

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی ۲ گروه قیدی وجود ندارد:

تا مه مشتری حلقه در گوش شما بُوَد
نهاد مسند فعل

گروه قیدی در سایر ایات:

گزینه‌ی ۱: روز باران / گزینه‌ی ۳: هر لحظه / گزینه‌ی ۴: دم به دم

۱۷۰- در متن زیر به ترتیب چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» به کار رفته است؟

«این آرزو تا مددتی موضوع شوخي دوستان گردید و هریک شروع به لطیفه‌پرانی کردند. یکی می‌گفت درست است که تو خیلی باهوش و صاحب ذوق و قریحه هستی و البته ادبیات نیز وسیله‌ی شهرت است، ولی این شهرت، زندگی مادی انسان را تأمین نمی‌کند.»

- (۱) پنج - شش
- (۲) هفت - پنج
- (۳) چهار - شش
- (۴) شش - پنج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ترکیب وصفی: این آرزو - هریک - این شهرت - زندگی مادی

ترکیب اضافی: موضوع شوخي - شوخي دوستان - صاحب ذوق - صاحب قریحه - وسیله‌ی شهرت - زندگی انسان

۱۷۱- آرایه‌های «تبیه، تشخیص، کنایه و جناس» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) گر از بنه ه و سنبل وفا طلب دارند / معین است که سوداست عندلیان را

ب) نشد از گوش دلم زمزمه‌ی نغمه‌ی چنگ / تا عنان دل شیدا بشد از چنگ، مرا

ج) به جام باده چراغ دلم منور کن / که شمع شادی‌ام از تندباد غم بند است

د) ای دل نگفتمت که سر از سنبلاش میچ / کافتنی در آن کمند چو خواجه در اضطراب

(۱) ب، ج، الف، د (۲) ج، الف، ب، د (۳) د، ب، الف، ج (۴) ب، ج، الف، د

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) وفا داشتن بنه ه، سنبل، سودایی بودن عندلیان: تشخیص

ب) «عنان دل از چنگ شدن» کنایه از «بی اختیار شدن دل»

ج) چراغ دل، شمع شادی، تندباد غم: تبیه (اضافه‌ی تبیه‌ی)

د) «سر» و «در» جناس

۱۷۲- آرایه‌های مقابل کدام بیت تماماً درست است؟

(۱) گفتی اندر خواب بینی بعد از این روی مرا / ماه من در چ هم عاشق آب هست و خواب نیست (تضاد، تشخیص)

(۲) نهان می‌گ ت روی روشن روز / به زیر دامن شب در سیاهی (حس‌آمیزی، تضاد)

(۳) حجاب چهره‌ی جان می‌شود غبار تنم / خوشاد دمی که از آن چهره پرده بر فکنم (کنایه، تبیه)

(۴) گرت ز دست برآید چو نخل باش کریم / ورت ز دست نیاید چو سرو باش آزاد (تشخیص، حسن تعلیل)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پرده برافکنندن کنایه از آشکار کردن و در اینجا به معنی «رها ساختن جان» به کار رفته

است. / «غبار تن» اضافه‌ی تبیه‌ی است، شاعر تن خود را در پوشانندگی و ناپاکی به غبار تبیه کرده است و در

مصراع اول تن به حجاب تبیه شده است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: تضاد: هست و نیست / تشخیص در بیت دیده نمی‌شود.

گزینه‌ی ۲: تضاد: بین روز و شب / حس‌آمیزی در بیت دیده نمی‌شود.

گزینه‌ی ۴: تشخیص: کریم بودن نخل، آزاد بودن سرو / حسن تعلیل در بیت دیده نمی‌شود.

۱۷۳- املای کدام بیت نادرست است؟

(۱) غربت تو باز هستم کرد در صحرای آنس / شربت تو باز مستم کرد در باغ صفا

(۲) آن خواجه که در قالب اقبال روان اوست / نزد عقالا تحفه‌ی اسرار نهان اوست

(۳) پس راست بدار قول و فعلت را / خیره منشین به یک سواز محمل

(۴) دلم خزانه‌ی اسرار بود و دست قضا / درش بیست و کلیدش به دلستانی داد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واژه‌ی «قربت» نادرست نوشته شده است.

۱۷۴- در همه‌ی ابیات به جز غلط املایی وجود دارد.

(۱) قلندران حقیقت به نیم جو نخرند / قبای اطلس آنکس که از هنر آری است

(۲) گناهت را کند تسبیح و طاعات / که در توبه‌پذیری بی‌نذیر است

(۳) قامتش خم گت و نگذارد قدم در راه راست / راستی صائب عجب غفلت سرشتی بوده است

(۴) به تراوت، رخ تو رشک گل سیراب است / به تبسم، دهنت غیرت تنگ شکر است

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کلمات با املای نادرست در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: عاری / گزینه‌ی ۲: نظیر / گزینه‌ی ۴: طراوت

۱۷۵- معنی چند واژه نادرست است؟

(روضه: گلزار) / (حمیت: غیرت) / (ادبار: بدبختی) / (دغل: ناراست) / (دونهمت: زشت) / (افگار: مجروح)

(حُم: خدمتکاران) / (همت: عزم و اراده) / (فروماندن: متّحیر شدن) / (شوریده‌رنگ: آشفته‌حال) / (دلدار: عاشق)

۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) یک

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. (دونهمت: کوتاه همت) / (دلدار: معوق)

۱۷۶- کدام دو گروه از واژه‌ها کاملاً درست معنا شده است؟

الف) (مساعدت: همیاری) - (آماس: ورم) - (نکبت‌بار: شوم)

ب) (پالیز: جالیز) - (تشرع: طریقت و عرفان) - (سبک‌سری: سهل‌انگاری)

پ) (شاب: برنا) - (صباحت: زیبایی) - (کراهّت: ناپسندی)

ت) (فرط: بسیار) - (گیوه: نوعی کفش) - (اعزاز: گرامیداشت)

۱) الف - ب ۲) الف - پ ۳) پ - ت ۴) ب - پ

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. موارد نادرست: (تشرع: شریعت، مقابل طریقت و عرفان) / (فرط: بسیاری)

۱۷۷- مفهوم کدام گزینه با مفهوم بیت زیر تناسب دارد؟

«نیست جانش محروم اسرار عق / هر که را در جان غم جانانه نیست»

۱) رمز اسرار خدا را توان گفت به کس / مگر آن یار که او محروم و مرهم باشد

۲) کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست / چرا به دانه انسانت این گمان باشد

۳) عاشق که شد که یار به حالت نظر نکرد / ای خواجه درد نیست و گرنه طیب هست

۴) گر تو را خاطر ما نیست خیالت بفرست / تا شبی محروم اسرار نهانم باشد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم م ترک بیت صورت سؤال و گزینه «۱» این است که «هرکسی ظرفیت پذیرش

غم عق را ندارد.»

۱۷۸- کدام گزینه با بیت «ارباب حاجتیم و زبان سؤال نیست / در حضرت کریم، تمنا چه حاجت است؟» تناسب معنایی دارد؟

- (۱) آن شد که بار منت ملاح بردمی / گوهر چو دست داد به دریا چه حاجت است
- (۲) محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست / چو رخت از آن توست به یغما چه حاجت است
- (۳) ای عاشق گدا چو لب روح بخش یار / می داند وظیفه، تقاضا چه حاجت است
- (۴) ای عافیت تمّا مگذار ز خاکساری / این شیوه یادگارست از روزگار طفلی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم م ترک صورت سؤالو گزینه^{۳۳}: در نزد معوق، نیازی به بیان کردن خواسته‌ها نیست و او خود به آن‌ها آگاه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه^{۱۱}: پس از برطرف شدن نیاز، احتیاجی به لوازم آن باقی نمی‌ماند.
گزینه^{۲۲}: جان من (عاشق) متعلق به توست و برای گرفتن آن نیازی به توضیح و بحث نداری
گزینه^{۴۴}: توصیه به تواضع و فروتنی

۱۷۹- کدام رباعی با بقیه تناسب معنایی ندارد؟

- (۱) دهقان قضا بسى چو ما ک مت و درود / غم خوردن بیهوده نمی‌دارد سود پر کن قدر می‌به کفرم در نه زود / تا با خورم که بودنی‌ها همه بود
- (۲) از بودنی ای دوست چه داری تیمار / وز فکرت بیهوده دل و جان افگار خرم بزنی و جهان به شادی گذران / تدبیر نه با تو کرده‌اند اوّل کار
- (۳) بر من قلم قضا چو بی من رانند / پس نیک و بدش ز من چرا می‌دانند دی بی من و امروز چو دی بی من و تو / فردا به چه حجّتم به داور خوانند
- (۴) عصيان خلائق ار چه صحراء صحراست / در پیش عنایت تو یک برگ گیاست هر چند گناه ماست ک تی ک تی / غم نیست که رحمت تو دریا دریاست

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم م ترک هر سه گزینه «تسليیم در برابر قضا و قدر الهی» است، ولی گزینه^{۴۴} اشاره دارد به رحمت الهی و غفار الذنوب بودن خدا

۱۸۰- کدام بیت با عبارت زیر تناسب معنایی ندارد؟

شیخ گفت: یا عبدالکریم، حکایت نویس مباش، چنان باش که از تو حکایت کنند!

- (۱) چنان زی که ذکرت به تحسین کنند / چو مردی نه بر گور نفرین کنند
- (۲) نیامد کس اندر جهان کاو بماند / مگر آن کز او نام نیکنو بماند
- (۳) ظالم بمرد و قاعدهٔ زشت از او بماند / عادل برفت و نام نکو یادگار کرد
- (۴) معوق چون نقاب ز رخ در نمی‌کند / هر کس حکایتی به تصوّر چرا کنند

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم م ترک صورت سؤال و گزینه‌های «۱۱»، «۲۲» و «۳۳» (بقای نام نیک و خصلت پسندیده) است. در حالی که در گزینه^{۴۴} در توصیف معوق است.

۱۸۱- مفهوم بیت زیر، از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«از سر تعمیر دل بگذر که معماران ع ق / روز اوّل، رنگ این ویرانه، ویران ریختند»

(۱) بی‌درد و غم ع ق، گرامی نشود دل / از گرد یتیمی پی تعمیر گهر باش

(۲) سر می‌رود به یاد ز افسای راز ع ق / صائب نهفته دار گهرهای راز را

(۳) مکن تقصیر در تعمیر دل تا دسترس داری / که هر کس هر چه دارد از برای دیگری دارد

(۴) در میحط ع ق سرها رفت بر باد فنا / غیر موج تیغ ازین دریا بخاری برنخاست

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم م ترک بیت سؤال و گزینه «۴» سرانجام ع ق ویرانی و نابودی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گرامی شدن دل به واسطه درد و غم ع ق

گزینه «۲»: تاکید بر نهفته داشتن راز ع ق

گزینه «۳»: در تعمیر دل کوتاهی نکن

۱۸۲- مفهوم کلی عبارت «هر عصب به منبع بی‌شائبه ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان م بیت الهی می‌پذیرفت» با

کدام بیت زیر قرابت دارد؟

(۱) چنان از طرح وضع ناپسند خود گریزانم / که دستم دهد از خویش هم سازم جدا خود را

(۲) گر این وضع است می‌ترسم که با چندین وفاداری / شود لازم که پیت وانمایم بی‌وفا خود را

(۳) چو از اظهار ع قم خویش را بیگانه می‌داری / نمی‌بایست کرد اول به این حرف آشنا خود را

(۴) آنچه سعی است من اندر طلبت بنمایم / این قدر هست که تغییر قضا نتوان کرد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت صورت سؤال و گزینه «۴» درباره پذیرفتن تقدير و سرنوشت است.

۱۸۳- مفهوم کدام بیت با بیت «ما به فلک بوده‌ایم یار ملک بوده‌ایم / باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست» قرابت

دارد؟

(۱) منه دل بر سرای عمر سعدی / که بنیادش نه بنیادیست محکم

(۲) اگر دانی که دنیا غم نیرزد / به روی دوستان خوش باش و خرم

(۳) غنیمت دان اگر دانی که هر روز از عمر مانده روزی می‌شود کم

(۴) بال بگ ما و صفیراز شجر طوبی زن / حیف باشد چو تو مرغی که اسیر فقسى

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت گزینه «۴» مانند بیت صورت سؤال درباره بازگشت به سوی خداوند و ترک جهان

محدود مادی است.

۱۸۴- نقش واژه‌های م خص شده در عبارت زیر کدام است؟

«خویشان و پیوستگان، بسیار نگران و بی قرار بودند و «سلطان ولد»، فرزند مولانا، هر دم بی تبانه به بالین پدر می آمد و باز از اتاق بیرون میرفت. مولانا در آن حال آخرین غزل عمر خود را سرود.»

- (۱) معطوف، بدل، مضافق‌الیه، مفعول
(۲) معطوف، مضافق‌الیه، مضافق‌الیه، مفعول
(۳) معطوف، بدل، متمم، مفعول

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بی قرار: معطوف است، چون بعد از حرف عطف «و» آمده است.

فرزند مولانا: بدл است، چون واژه قبل از خود را توضیح می‌دهد.

پدر، مضافق‌الیه، چون اسمی است که بعد از اسم کسره‌دار آمده است.

آخرین: هسته گروهی اسمی پیش از نشانه مفعولی «را» و مفعول است.

۱۸۵- نقش کلمات م خص شده در بیت زیر، در کدام گزینه درست آمده است؟

«خوبان پارسی گو، بخ ندگان عمرند / ساقی بده بشارت زندان پارسا را»

- (۱) مضافق‌الیه - مسنند - منادا - مضافق‌الیه
(۲) صفت - نهاد - مفعول - متمم
(۳) مسنند - نهاد - مفعول - صفت

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پارسی گو ← صفت

بخ ندگان ← مسنند

ساقی ← منادا

پارسا ← صفت

۱۸۶- نقش ضمیرهای م خص شده در همه گزینه‌ها یکسان است، به جز

(۱) آن شد ای خواجه که در صومعه بازم بینی / کار ما با رخ ساقی و لب جام افتاد

(۲) بنده آصف عهدم دلم از راه مبر / که اگر دم زنم از چرخ بخواهد کینم

(۳) چنین که صومعه آلوده شد ز خون دلم / گرم به باده بشویید حق به دست شماست

(۴) آن یار نازنینم زارم گذاشت بازم / شکرانه جان بیازم گر آورند بازش

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ضمیر «م» در گزینه «۲» نقش مضافق‌الیه دارد: دل من را از راه مبر.

توشه‌ای برای موقف مفعول مضافق‌الیه

در سایر گزینه‌ها: «ـم» نقش مفعول دارد:

گزینه «۱»: در صومعه بازم بینی = در صومعه باز مرا بینی.

گزینه «۳»: گرم به باده بشویید = اگر به باده مرا بشویید.

گزینه «۴»: زارم گذاشت = مرا زار گذاشت.

۱۸۷- در کدام گزینه نقش دستوری ضمیر پیوسته با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) وز سخن گفتنش چنان مستم / که ندانم جواب گفتارش

(۲) هر لحظه تو را با دگران گفت و شنودی / وز دور من خسته به حسرت نگران

(۳) غریق بحر موّت ملامتش مکنید / که دست و پا بزند هر که در میان ماند

(۴) گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید / چون عَ ق حرم باشد سهل است بیابان‌ها

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه «۱»: از سخن گفتن او آنچنان مستم که جواب گفتار او را نمی‌دانم (مضاف‌الیه).

گزینه «۲»: از دور، به حسرت، من خسته نگران تو هستم (مضاف‌الیه)

گزینه «۳»: «ش» در ملامتش دارای نقش مفعولی است و مرجع آن نیز واژهٔ غریق است که در گروه اسمی «غریق بحر موّت» به کار رفته است که می‌توانست به جای ضمیر «ش» پذیرای نقش مفعولی باشد، غریق بحر موّت - او - را ملامت نکنید.

گزینه «۴»: اگر در طلبیدن تو ما را رنجی برسد شایسته است. (مضاف‌الیه)

۱۸۸- در همهٔ گزینه‌ها نقش تبعی وجود دارد، به جز

(۱) بن من با وزیر خویش خرد / رفتنت را نکو بکن تقدیر

(۲) و خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار / که در برابر چه می و غایب از نظری

(۳) ای صبا گر به جوانان چمن باز رسی / خدمت ما برسان سرو و گل و ریحان را

(۴) من دیوانه چو زلف تو رها می کردم / هیچ لایق ترم از حلقه زنجیر نبود

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خرد» بدل از «وزیر خویش» است.

گزینه «۲»: «خود» بدل از «تو» است.

گزینه «۳»: «گل» و «ریحان» معطوف هستند.

۱۸۹- آرایه‌های «تشبیه، ایهام تناسب، تناقض، کنایه، اسلوب معادله» به ترتیب در کدام بیت‌ها دیده می‌شود؟

الف) گر آه و ناله‌داری در ملک عَق باب است / بد یمن شادمانی، چون خانهٔ حباب است

ب) چ ملت به خون عاشق گرتشنه است سهل است / چیزی که می‌توان خواست از دوستان شراب است

ج) با بار مُنْت خضر آب بقا سبک نیست / آبی که خوشگوار است از چه سراب است

د) تو پادشاه حسنی م مار بوسه بر ما / زیرا که عیب شاهان دانستن حساب است

ه) محنت چو گت عادت، جور فلک چه باشد؟ / چون تن به بند دادی، زنجیر موج آب است

(۱) هـ الف، ج، دـ بـ (۲) دـ بـ الف، جـ هـ (۳) بـ جـ الفـ دـ هـ (۴) جـ الفـ بـ دـ هـ

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بیت «هـ»: زنجیر به موج آب تشبیه شده است.

بیت «الف»: «باب» یعنی «رایج» اما به معنی «در» با خانه ایهام تناسب دارد.

بیت «ج» آب خوردن از چه سراب تناقض است.

بیت «د» مصراع دوم کنایه از «تضای اندازه نگرفتن محبت‌های مع وق» است.

بیت «ب» اسلوب معادله دارد چون مصراع اول مثال و مصراع دوم حکم کلی است. این بیت تشبیه ندارد.

۱۹۰- کدام گزینه در مورد آرایه‌های بیت «گر نیست مرا در حرم تنگ شکر، بار / سامان به سر دست زدن همچو مگس هست» درست است؟

- (۱) استعاره، تشبيه، تشخيص، اسلوب معادله
(۲) ايهام تناسب، تشبيه، تشخيص، استعاره
(۳) ايهام، ايهام تناسب، كنایه، استعاره
(۴) تضاد، تشبيه، اسلوب معادله، ايهام تناسب

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حرم تنگ شکر: استعاره از دهان مع وق / من (شاعر) به مگس تشبيه شده است / دست بر سر زدن مگس: استعاره، تشخيص
بار: ايهام تناسب: ۱- در معنی بار (محموله) با شکر تناسب دارد، ۲- اجازه دادن برای شرفیابی تنگ: ايهام تناسب: ۱- متناسب با بار شکر - ۲- کوچک در معنی «تنگیاب» (آنچه به دشواری به دست آید)

۱۹۱- هر دو آرایه مقابل کدام بیت درست است؟

- (۱) گرفتش جام زین دست سیمین / چنان چون دست خسرو دست شیرین (ايهم، تلمیح)
(۲) سایه میخانه صائب از سر ما کم مباد / هر که پیر آید به این منزل، جوان آید برون (كنایه، پارادوکس)
(۳) هر کجا نقاش نقش قامت و لعلش ک ید / جلوه طوبی نگر، سرچ مه کوثر بیین (استعاره، تشبيه)
(۴) هزار سال پس از مرگ من چو باز آیی / ز خاک نعره بر آرم که مرحاهاي دوست (مجاز، تضمین)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. استعاره: «لعل» استعاره از «لب»

تشبيه: قامت یار مانند طوبی (درخت به تی) و لعل (لب) او همچون سرچ مه کوثر است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تلمیح: اشاره به داستان خسرو و شیرین / ايهم ندارد. (شیرین به معنای مع وقه خسرو آمده است).
گزینه «۲»: کنایه: کم نشدن سایه از سر ما / پارادوکس ندارد و «پیر» و «جوان» تضاد دارند.
گزینه «۴»: مجاز: «خاک» مجاز از «گور» / تضمین ندارد.

۱۹۲- شاعر در همه ابيات بهجز بیت از آرایه «متناقض‌نما» بهره جسته است.

- (۱) بسوز محتشم از آفتاب نقد و بساز / که روز هجر، شب وصل در قفا دارد
(۲) تا سر افزام به داغ بندگی کرده است عق / هست در زیر نگین ملک سليمانی مرا
(۳) من آن ه یار سرمستم که نبود بی قدح دستم / نگویم نیستم، هستم، بلی هم این و هم آنم
(۴) سراندازی سرافراز، تهی دستی جهان بازم / سبکسازی گران سیرم، سبک روحی گرانجام

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه «۱»: واژه‌های «روز» با «شب» و «هجر» با «وصل» تضاد دارند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: ع ق با داغ بندگی شاعر را سرافراز نموده است. همین امر «متناقض‌نما» ایجاد کرده است.
گزینه «۳»: ترکیب «ه یار سرمست» تناقض ایجاد کرده است.
گزینه «۴»: سراندازی سرافراز و ... تناقض ایجاد کرده‌اند.

۱۹۳- «مرصاد العباد من المبدأ الى المعاد» از کیست و مطالب آن چگونه تدوین شده است؟

- ۱) نجم الدین رازی، نثر همراه با نظم
۲) نجم الدین رازی، نظم
۳) سنایی، نثر همراه با نظم
۴) سنایی، نظم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. این کتاب، اثر نجم الدین رازی و در ردیف آثار مشور است، اما در ساختار نوشتاری آن از نظم هم استفاده شده است.

۱۹۴- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

- ۱) جانی که تو را یافت به قالب چه نشیند / مرغی که تو را شد ز نشیمن چه نویسد
۲) خنده‌ها دارد ز روزن خانهٔ معماریت / تا چه بر قالب زند بهر تو غالب کاریت
۳) تا لب نانی به دست آرم چه خون‌ها می‌خورم / دست کوتاه را تنور رزق چاه بیژن است
۴) به پیش دل ما همه روشن است / که بر آن همه غالب این یک تن است

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. املای صحیح مصراع:

تا چه بر قالب زند بهر تو قالب کاریت

۱۹۵- معنای مقابله تمام واژگان درست است، به جز:

- ۱) پالیز: باغ، جالیز
۲) تمکن: توانگری، ثروت
۳) صباحت: زیبایی، جمال
۴) شاب: شیخ، پیر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شباب، جوان، برنا

۱۹۶- معنای صحیح واژگان «مُ تبه - متعصب - طوع - غایت - تعییه کردن»، به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟

۱) اشتباه کنده - غیرتمند - گردنبند - نهایی - ساختن

۲) اشتباه شده - خ مگین - توانایی - فرجام - جاسازی کردن

۳) اشتباه کنده - غیرتمند - فرمانبرداری - فرجام - جاسازی کردن

۴) اشتباه شده - خ مگین - گردنبند - نهایی - تهییه کردن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنای درست واژه‌های صورت سوال «اشتباه کنده، غیرتمند، فرمانبرداری، فرجام، جاسازی کردن» است.

۱۹۷- مفهوم نهایی کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) گر برود جان ما در طلب وصل دوست / حیف نباشد که دوست، دوست تر از جان ماست
- (۲) خاطرش باز امد و دل ماند در بندش مرا / خاطر او باد با جا، گر دل من ماند ماند
- (۳) این که با ما ستمت کم نشود باکی نیست / کوشش ما همه این است که افزون نشود
- (۴) بشکست اگر دل من به فدای چم مستت / سر خم می سلامت، شکنده اگر سبویی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه شاعر معتقد است از این که ستم تو کم نمی شود ترس ندارم بلکه تلاش می کنم که بیشتر نشود، اما پیام نهایی گزینه های دیگر ترجیح معوق بر عاشق است.

تشریح گزینه های دیگر:

- گزینه «۱»: اگر جان ما فدای دوست شود، مهم نیست زیرا که دوست از جان ما ارزشمندتر است.
- گزینه «۲»: خاطره او آمد اما دل من در بند او ماند، هم بر جا ماندن یاد اوست هر چند دل من در بند بماند.
- گزینه «۴»: اگر دل من شکست، مهم نیست، فدای چم مست تو، زیرا سلامتی تو مهم تر از آن است.

۱۹۸- مفهوم کدام گزینه با بیت «گر چه ز شراب ع ق مستم / عاشق تر از این کنم که هستم» تناسب دارد؟

- (۱) گرچه شده ام چو مویش از غم / یک موی نخواهم از سرشن کنم
- (۲) من قوت ز ع ق می پذیرم / گر میرد ع ق، من بمیرم
- (۳) ع قی که چنین به جای خود باد / چندان که بود یکی به صد باد
- (۴) گرچه ز غمش چو شمع سوزم / هم بی غم او مبادر روزم

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پیام م ترک صورت سؤال و گزینه «۳» دعا برای افزون شدن ع ق است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: وفادرای مجnoon

گزینه «۲»: وابستگی هستی مجnoon به ع ق

گزینه «۴»: دعای مجnoon برای ماندگاری آتش ع ق در دل او.

۱۹۹- مفهوم عبارت «چون این حکایت ها را می شنیدم و می خواندم لبریز می شدم از فرط هیجان لُکه میدویدم» با کدام گزینه مناسب است؟

توشه ای برای موفقیت

- (۱) ما چه خود را در سخن آء تهایم / کز حکایت ما حکایت گته ایم
- (۲) آدمی فربه شود از راه گوش / جانور فربه شود از حلق و نوش
- (۳) صد حکایت بشنود مدهوش حرص / در نیابد نکته ای در گوش حرص
- (۴) آدمی را فربه هست از خیال / گر خیالاتش بود صاحب جمال

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پیام م ترک عبارت صورت سؤال و گزینه «۲» به هیجان آمدن از راه شنیدن مطالب ارزشمند است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: حکایت گفتن بسیار باعث شده خود ما هم حکایتی شویم.

گزینه «۳»: حریص، حکایت ها را می شنود اما پند نمی گیرد.

گزینه «۴»: دعای مجnoon برای ماندگاری آتش ع ق در دل او.

۲۰۰- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) برو بند قفس بشکن که بازان را قفس نبود / تو در بند قفس ماندی چه، باز دست سلطانی
- (۲) طاووس باغ قدسم، نی بوم این خرابه / آن جاست جلوه‌گاهم، اینجا گه کار دارم
- (۳) تو کدام شاهبازی که ندانمت نشیمن / چه کنم که مرغ فکرت نرسد به آشیانت
- (۴) سایه‌پرورد به تم از چه گ تم صید خاک / تیره‌بختی بین کجا بودم، کجا افتاده‌ام

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پیام م ترک گزینه‌های دیگر این است که اصل وجود انسان از عالم بالاست و او در این جهان به غریبی افتاده است اما شاعر در گزینه «۳» خطاب به محبوب خود می‌گوید نمی‌دانم اقامتگاه تو کجاست و نمی‌توانم تو را توصیف کنم.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: قفس تن را بشکن و روح خود را به مقام اصلی برسان.

گزینه «۲»: من طاووس باغ بهم تم و در این جهان خاکی کاری ندارم.

گزینه «۴»: جایگاه اصلی من بهم ت است و در این خاک تیره اسیر شده‌ام.

۲۰۱- کدام گزینه با مفهوم بیت «ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم / باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست» قربات ندارد؟

- (۱) صحبت یار عزیز حاصل دور بقاست / یک دمه دیدار دوست هر دو جهانش بهاست
- (۲) آن جا روم، آن جا روم، بال بدم بال روم / باز رهان، بازم رهان، کاین جا به زنهار آمدم
- (۳) سیلم سوی دریا روم، روح سوی بالا روم / لعلم به گوهرها روم یا تاج باشم یا نگین
- (۴) روح در جسم محال است بماند «صائب» / طایر قدس کجا با قفسی می‌سازد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پیام م ترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های دیگر «بازگ ت به اصل» است اما در گزینه «۱» شاعر هم‌ینی معوق را ارزشمند می‌داند.

۲۰۲- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) جذبه ع ق نپیچد به ملاتک «صائب» / این کمندی است که در گردن انسان باشد
- (۲) آدمی کار ز غم ع ق مرا منع کند / گر فرشته است، در این وسوسه شیطان من است
- (۳) ع ق از برای زینت انسان پدید شد / محروم از این شرف به یقین دان، فرشته‌اند
- (۴) بیا که در دل تنگ من از خزینه ع ق / امانتی است که روح الامین نبوده امینش

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم م ترک ابیات مرتبط: ع ق، امانت الهی است که تنها به انسان واگذار شده است. فرشتگان و دیگر موجودات از ان بی‌بهره‌اند. مفهوم بیت گزینه «۲»: نکوهش افرادی که ع ق را منع می‌کنند.

۲۰۳- کدام بیت با مفهوم عبارت «مرد باید در میان بازار م غول تواند بود، چنان که یک لحظه از حق تعالی غایب نشود».

تناسب دارد؟

- (۱) میان خلق، با خلق آشنا کامل نمی‌گردد / که در دریاست آب گوهر و داخل نمی‌گردد
- (۲) چه زار مغ بر میانت چه دلق / که در پوشی از بهر پندر خلق
- (۳) خواه اطلس بپوشی و خواهی دلق / با خدا باش در میانه خلق
- (۴) عبادت به اخلاص نیت نکوست / و گرنه چه آید ز بی معز پوست؟

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت صورت سؤال نکوهش زهد منفی است و این‌که آدمی زندگی عادی داشته باشد و از یاد خدا غافل نباشد، ستوده شده است که این معنی در گزینه^۳ نیز دیده می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه^۱: توصیه به گوشہ‌گیری از مردم

گزینه^۲: نکوهش تظاهر و ریاکاری

گزینه^۴: توصیه به داشتن نیت پاک و اخلاص

۲۰۴- نقش دستوری ضمیر ش» در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) دیدمش خرم و خندان قدح باده به دست / واندر آن آینه صدگونه تماشا می‌کرد
- (۲) جوانمرد و صاحب خرد دیدمش / به مردانگی فوق خود دیدمش
- (۳) گفتم ببینمش مگرم درد اشتیاق / ساکن شود بدیدم و م تاق تر شدم
- (۴) گفتمش سلسله زلف بتان از پی چیست؟ / گفت: حافظ گله‌ای از دل شیدا می‌کرد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «ش» در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» نقش مفعولی دارد، اما در گزینه^۴ نقش متممی دارد (به او گفتم)

۲۰۵- در همه ایات به استثنای جمله مرکب دیده می‌شود.

- (۱) در هوایت زورقی برخ ک می‌رانم ولیک / جانم از طوفان غم در قعر بحری ز آخرست
- (۲) گوهر شهوار خواهی بر لب بحر آرمت / دامن گل بایدست سوی گلستانم برم
- (۳) بگذر ای یار و در این واقعه مگذار مرا / چون شدم صید تو برگیر و نگه‌دار مرا
- (۴) سوی دیرم نگذارند که غیرم دانند / ور سوی کعبه شوم راهب دیرم و خواند

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «ولیک» از حروف ربط همپایه‌ساز است و جمله مرکب نمی‌سازد. بنابراین در بیت «۱»: دو جمله ساده دیده می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه^۲: در این بیت حرف ربط «اگر» حذف شده، «گوهر شهوار خواهی» و «دامن گل بایدست» جملات وابسته و «بر لب بحر آرمت» و «سوی گلستانت برم» جملات هسته هستند، بنابراین هر مصراع دارای یک جمله مرکب است.

گزینه^۳: در مصراع دوم «چون حرف ربط وابسته‌ساز است که جمله مرکب ساخته، «شدم صید» جمله وابسته و «تو برگیر» هسته آن است.

گزینه^۴: حروف «که» و «اگر (وز: و اگر)» از حروف ربط وابسته‌سازند که دو جمله مرکب ساخته‌اند. «سوی دیرم نگذارند» و «راهب دیرم خوانند» جملات هسته و «غیرم دانند» و «سوی کعبه شوم» جملات وابسته‌اند.

۲۰۶- کدام گزینه به شیوه عادی بیان شده است؟

- (۱) روشی طلعت تو ماه ندارد / پیش تو گل رونق گیاه ندارد
- (۲) گوشه ابروی توست منزل جانم / خوشتراز این گوشه پادشاه ندارد
- (۳) نی من تنها کم تطاول زلفت / کیست که او داغ آن سیاه ندارد
- (۴) خون خور و خامش نشین که آن دل نازک / طاقت فریاد دادخواه ندارد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بازگردانی گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: ماه روشی طلعت تو (را) ندارد، گل پیش تو رونق گیاه ندارد.
- گزینه «۲»: منزل جانم گوشه ابروی توست، پادشاه گوشه خوشتر از این ندارد.
- گزینه «۳»: نی من تنها تطاول زلفت کم، آن که داغ آن سیاه ندارد، کیست.

۲۰۷- در همه گزینه‌ها نقش تبعی «بدل» وجود دارد به جز:

- (۱) ما فقیران تهی دست ز خود بی خبریم / جز سوی حق دل ما جانب دیگر نکند
- (۲) من خود چه خطر دارم تابنده نباشم / چون شاخ خرابات بود ماه خرابات
- (۳) چون تو سایه باشی و او آفتاب / پیش او خود را هویدا چون کنی
- (۴) چو تو خود کنی اختر خویش را بد / مدار از فلک چه م نیک اختری را

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه «۳»: «خود» مفعول است.

بررسی نقش تبعی «بدل» در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فقیران تهی دست ← بدل نهاد

گزینه «۲»: خود ← بدل نهاد

گزینه «۴»: خود ← بدل نهاد

۲۰۸- آرایه مقابل کدام بیت درست نیست؟

- ۱) گرم چون قلم تیغ بر سر زند / نیچم سر از خط فرمان او (تشبیه، کنایه)
- ۲) پنهان ز دیده‌ها و همه دیده‌ها از اوست / آن آشکار صنعت پنهان آرزوست (تضاد، تکرار)
- ۳) چه مهره باخت ندانم سپهر دشمن خوی / که دور کرد به دستان ز دوستان ما را (تلمیح، جناس)
- ۴) چمن پیرا اگر چه مش بر آن سرو روان افتاد / دگر بر چه مه نشاند ز خچلت سرو بستان را (مراعات نظیر، استعاره)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه «۳»: تلمیح وجود ندارد. «دستان و دوستان» جناس دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چون قلم، تشبیه / سر از خط فرمان کسی پیچیدن: کنایه از «نافرمانی کردن»

گزینه «۲»: پنهان و آشکار: تضاد / تکرار «پنهان» و «دیده‌ها»

گزینه «۴»: «سر و روان»: استعاره از «معوق» / چمن، سرو، چه مه: مراعات نظیر

۲۰۹- آرایه‌های بیت زیر در کدام بیت تماماً درست است؟

«دانه‌های خال او دام راه آدم گست / حلقه‌های موی او مار حلق شیطان شد»

(۱) تشییه، استعاره، مراعات‌نظری، تناسب

(۲) جناس، واج‌آرایی، ایهام، تلمیح

(۳) جناس، تلمیح، واج‌آرایی، تشییه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جناس: حلقه و حلق / تلمیح: اشاره دارد به داستان فریب خوردن حضرت آدم از شیطان /

واج‌آرایی: نکرار واج‌های «د، ا»

تشییه: دانه‌های خال، دانه‌های خال دام راه شد، حلقه‌های موی مار شد

۲۱۰- در کدام گزینه یکی از آرایه‌های مقابله آن نادرست است؟

(۱) از شراب عرق رنگی نیست موجودات را / عالمی قالب تهی کردند و این میناپرست (تشییه، مجاز)

(۲) مسنج ای بلبل شوریده عرق خویش را با من / که بوید گل تو را مست و مرا دیوانه می‌سازد. (تشخیص، ایهام)

(۳) از وصف حُسن آن مه گر عاقلی حذر کن / کاین جا ز ذکر لیلی، مجنون شود نظامی (استعاره، تلمیح)

(۴) جهد دارد کز طرب بر آسمان پرَد ز مهد / گر بخوانی مدح او در گوش طفل شیرخوار (جناس، مراعات‌نظری)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشخیص: ای بلبل شوریده / ایهام: ندارد

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: تشییه: شراب عرق / مجاز: عالمی (مردمی)

گزینه ۳: استعاره: «مه» استعاره از معوق / تلمیح: به داستان لیلی و مجنون نظامی اشاره شده است.

گزینه ۴: جناس: جهد و مهد / مراعات‌نظری: طفل شیرخوار و مهد

۲۱۱- در کدام گزینه آرایه «پارادوکس» وجود ندارد؟

(۱) جمع کن به احسانی حافظ پریشان را / ای شکنج گیسویت مجمع پریشانی

(۲) از این سد روان در دیده شام / ز هر موجی هزاران نیش می‌رفت

(۳) من ملک بودم و فردوس بربن جایم بود / آدم آورد در این دیر خراب آبادم

(۴) آنکه چون بنده به هر موی اسیری دارد / کی رهایی دهد از بند، گرفتاران را؟

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه ۴: متناقض‌نما وجود ندارد و فقط بین «گرفتار» و «رهایی» «تضاد» هست.

شاعر در این بیت می‌گوید: معوق، گرفتاران زیادی دارد و قصد رها کردن هیچ کدام را نیز ندارد.

متناقض‌نما در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جمع بودن در عین پریشانی

گزینه ۲: سد در مقابل روان (جاری) بودن

گزینه ۳: (خراب آباد) خراب بودن آباد ← آبادی خراب، یعنی آبادی آن هم خراب است و مقصود، دنیا است.

۲۱۲- در کدام بیت غلط املایی وجود دارد؟

- (۱) عقوبیت محال است اگر بتپرست / به فرمان ایزد پرستد صنم
- (۲) زلف طرار تو زان پس حیله‌ها انگیخته است / تا به افسون و حیل دزدیده از رضوان تو را
- (۳) وی ز شعر من و شعار تو فاش / سهل ناممتنع چو سحر مبین
- (۴) یکی که تی از دانش و عظم باید / چنین بحر پر وح ت بی کران را گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه «عزم» نادرست نوشته شده است.

۲۱۳- املای کدام بیت، کاملاً درست است؟

- (۱) سلاح بندۀ شرمنده بعد از این جنگ است / که جای بندۀ در این ده خرابه‌ها تنگ است
- (۲) خیزند به دعوی و کنند اصرار / برگفته ناصواب و نامتفق
- (۳) ولیکن چه چاره؟ که از دار غربت / سوی دوست شرح صفر می‌فرستم
- (۴) چه مایع خون جگر خورد تا که گست امروز / به دهر شهره علی‌رغم دشمنان ادب

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه «صلاح» در گزینه ۱) و واژه «سفر» در گزینه ۳) و واژه «مايه» در گزینه ۴) با املای نادرست نوشته شده‌اند.

۲۱۴- در کدام گزینه غلط املایی وجود ندارد؟

- (۱) مرد آن است که چون ضرورتی پیش آید مهمل بند و چون قمر عرصه مارق و مغارب بیماید تا آن‌گاه مهتا کند.
- (۲) کدام اعجاز ازین فراتر، که اگر مخلوق خاستی که این معانی در عبارت آرد، بسی کاغذ مستغرق گشته و حق سخن گزارده نشده
- (۳) و چندان که اندک وقوفی افتاد و فضیلت آن بشناختم به رغبت صادق و حرص غالب در تعلم آن می‌کوشیدم، تا بدان صنعت شهرتی یافتم.
- (۴) و چون پادشاه اسرار خویش را مستور داشت، در دلهای عوام محبب بود و دست حوادث مواحب زمانه از وی نتواند روفت

ایران‌نوشته

نوشه‌ای برای موفقیت

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱): محمول

گزینه ۲): خواستی

گزینه ۴): مهیب

۲۱۵- کار برد معنایی واژه «اتفاق» در کدام بیت با ایيات دیگر متفاوت است؟

- (۱) با هر کسی به مذهب خود باید اتفاق / شرط است یا موافقت جمع یا فراق
- (۲) پرکندگی از نفاق خیزد / پیروزی از اتفاق خیزد
- (۳) حُسنت به اتفاق ملاحت جهان گرفت / آری به اتفاق جهان می‌توان گرفت
- (۴) ولیکن اتفاق آسمانی / کند تدبیرهای مرد باطل

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه «اتفاق» در گزینه ۴) به معنای «حادثه» و در سایر گزینه‌ها به معنی «موافقت و همراهی» است.

۲۱۶- هر دو واژه کدام گزینه، درست معنی شده است؟

الف) تشریع: شریعت، مقابل طریقت و عرفان

پ) آماس: ورم، توّم

ث) زهد: تهیّدستی و فقر

(۱) الف، ت

(۲) ب، پ

(۳) ث، ت

(۴) الف، پ

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. استحقاق: سزاواری، شایستگی / نفایس: جمع نفیسه، چیزهای نفیس و گرانبها / زهد: پارسایی، پرهیزگاری

۲۱۷- مفهوم مقابل کدام گزینه تماماً غلط است؟

(۱) ای شر از همراهان غافل مباش / فرصت ما نیز باری بیش نیست (گرمابخی به دیگران، بی توجهی به زمان)

(۲) آرزوهای دو عالم دستگاه / از کف خاکم غباری بیش نیست (فانی بودن دنیا، مرگ زودرس)

(۳) عمری گذشت در غم هجران دوست / مرغم درون آتش و ماهی برون آب (بی قراری عاشق، رنج عاشق)

(۴) نه در ایوان قربش و هم را بار / نه با چون و چرایش عقل را کار (ناتوانی عقل، عدم شناخت)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

مفهوم بیت یک: اغتنام فرصت / کوتاهی عمر و زندگی / توجه به دیگران است.

مفهوم بیت دو: ناپایداری و بی ارزشی مادیات است (مرگ زودرس مفهوم این بیت نیست).

مفهوم بیت سه: بی قراری عاشق - دوری عاشق از مع وق است.

مفهوم بیت چهار: هر دو صحیح است.

۲۱۸- از مفهوم کدام بیت «بی قراری عاشق» دریافت می شود؟

(۱) بود ع قم به جای جان شیرین / چو ع ق از سر رود مرگم همین است

(۲) تنی سهل است کردن از تنی دور / دل از دل دور کردن نیست مقدور

(۳) اینک که من از روی تو دورم یا رب / هر کس که به رویت نگرد کور بود

(۴) در دام غمت چو مرغ وحی / می پیجم و سخت می شود دام

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

مفهوم گزینه‌ها به ترتیب: ع ق مایه‌ی حیات است - بی قراری عاشق - حسادت / نفرین عاشق - رهایی نداشتناز ع ق.

توضیحات موقیت

۲۱۹- همه‌ی ابیات زیر به غیر از بیت با یکدیگر ارتباط معنایی دارند:

(۱) رسد آدمی به جایی که به جز خدا نبیند / بنگر که تا چه حد است مکان آدمیت

(۲) ترانه‌های جهان اگر چه مختلف رنگند / چو تو ز پرده درآیی همه یک آهنگند

(۳) بدان مقام رسید اتحاد من با دوست / که باز می نشناسم که این منم یا دوست

(۴) بر ورق از هر درخت آیات حق را دفتری است / آن کس خواند که او را چم و گوشی دیگر است

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی یک، دو، چهار به وجود اشاره دارند - گزینه‌ی سه به اتحاد عاشق و مع وق / فنا فی الله اشاره دارد.

۲۲۰- بیت زیر با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

«از شبنم ع ق خاک آدم گل شد / صد فتنه و شور در جهان حاصل شد»

(۱) امانت داشتن کاری عظیم است / دل سنگین کوه از وی دو نیم است

(۲) فرمان ع ق و عقل به یک جای نشنوند / غوغای بود دو پاد شد اندر ولایتی

(۳) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای ع ق بیابی و زر شوی

(۴) از دم صبح ازل تا آخر شام ابد / دوستی و مهر بر یک عهد و یک میثاق بود

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

مفهوم گزینه‌ها به ترتیب: بار امانت الهی - تقابل ع ق و عقل - ترک تعلقات - خلقت انسان با ع ق (بیت مورد نظر هم بر آفرینش انسان با ع ق در ازل اشاره دارد.)

۲۲۱- مفاهیم «حمایت، پیروزی، بی‌تحرکی، شهادت» به ترتیب از کدام ابیات دریافت می‌شود؟

الف) از چنبر نقش رسته بودند آنها / بت‌ها همه را شکسته بودند آنها

ب) باید به مژگان رفت گرد از طور سینین / باید به سینه‌ی رفت زین جا تا فلسطین

ج) از آنها که خورشید فریادشان / دمید از گلوی سحر زادشان

د) ز نخدان فرو برد چندی به جیب / که بخ نده روزی فرستد ز غیب

۴) د، ج، الف، ب ۲) ب، الف، د، ج ۳) ب، ج، د، الف ۱) د، ج، الف، ب

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

مفهوم ابیات به ترتیب: شهادت (الف) - حمایت (ب) - پیروزی (ج) - بی‌تحرکی (د)

۲۲۲- همه گزینه‌ها مفهوم یکسان دارند، به جز:

الف) ما ز دریاییم و دریا می‌رویم / ما ز بالایم و بالا می‌رویم

ب) در آن دریای خون در قرص خورشید / غروب آفتاب خویشتن دید

ج) ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم / باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست

د) بین لایه‌هایی که در باغ ماست / خموشند و فریادشان تا خداست

ه) به خوناب شفق در دامن شام / به خون آلوده ایران کهن دید

و) بیا عاشقی را رعایت کنیم / ز یاران عاشق حکایت کنیم

۴) ج - د ۲) ج - د - ه ۳) ب - ه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

مفاهیم گزینه‌ها: گزینه‌ی یک: هر دو به شهادت و شهدا اشاره دارند - گزینه‌ی دو: مورد ح: به اینکه جایگاه ما عالم بالاست، مورد د: حفظ اسرار - گزینه‌ی سه: نابودی ایران مورد نظر است - گزینه‌ی چهار: جایگاه ما عالم بالاست.

-۲۲۳- در تمام گزینه‌ها به جز حذف فعل به قرینه‌ی معنایی وجود دارد:

- (۱) عمر دهقان شد و قضا غربال/ نرخ ما، نرخ گندم و کاهی است
- (۲) با شب و روز، عمر می‌گذرد/ چه تفاوت که سال یا ماهی است
- (۳) بری، ذاتش از تهمت ضدّ و جنس/ غنی، ملکش از طاعت جنّ و انس
- (۴) چه عجب گر که سود خود خواهد/ همچو ما نفس نیز خودخواهی است

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

توضیح گزینه‌ها: در گزینه‌ی یک حذف فعل اسنادی (شد) به قرینه‌ی لفظی است. گزینه‌ی دو: چه تفاوت (دارد) حذف معنایی.

گزینه‌ی سه: پری و غنی (است) حذف معنایی - گزینه‌ی چهار: چه عجب (است) حذف فعل اسنادی: معنایی

-۲۲۴- کدام گزینه فاقد نقش تبعی است؟

- (۱) من خود به چه م خویشن دیدم که جانم می‌رود
- (۲) بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا
- (۳) هر نفس آواز عق می‌رسد از چپ و راست
- (۴) برای من مگری و مگو دریغ دریغ!

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

توضیح گزینه‌ها: در گزینه‌ی یک نقش تبعی بدل موجود است - در گزینه‌ی دو واو ربط بین کلمات موجود است (فعال حذف لفظی شده‌اند) در گزینه‌ی سه واو عطف (نقش تبعی) وجود دارد. در گزینه‌ی چهار: نقش تبعی تکرار وجود دارد.

-۲۲۵- در کدام گزینه، رابطه‌ی معنایی واژه‌ها به ترتیب «تضاد، تضمن، ترادف» است؟

- (۱) جان و تن، ابر و باریدن تن و شدید
- (۲) شمع و پروانه، گل سوسن، ندیمان و مطریان
- (۳) شیر و رویاه، سیر و گیاه، خیمه و شراع
- (۴) ابر و باد، مادر و فرزند، فرمان و مثال

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

توضیح گزینه‌ها به ترتیب:

(جان و تن: تضاد - ابرو باریدن: تضمن - تن و شدید: ترادف)
(شمع و پروانه: تناسب - گل سوسن: تضمن - ندیمان و مطریان: تناسب) (شیر و رویاه: تناسب، تضاد (با توجه به درس اول کتاب) سیر و گیاه: تضمن - خیمه و شراع: تناسب) (ابر و باد: تناسب - مادر و فرزند: تضمن - فرمان و مثال: ترادف)

-۲۲۶- نوع صفت‌های کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) خریدار، پرستار، فرمانبردار، خواستار
- (۲) توانگر، خندان، گویا، درخ نده
- (۳) آفریدگار، آموزگار، سازگار، آمرزگار
- (۴) پرورده، شکسته، ک یده، گفته

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

توضیح آن که هر سه گزینه‌ی یک تا سه: صفت فاعلی هستند و گزینه‌ی چهار: صفت مفعولی است.

توشه‌ای برای موفقیت

۲۲۷- نقش واژه‌های مخصوص شده در بیت زیر به ترتیب کدام است؟

«برداشته دل ز کار او بخت / درماند پدر به کار او سخت»

- ۱) صفت مفعولی، مفعول، متمم، صفت بیانی
۲) فعل، مفعول، مضافق‌الیه، صفت بیانی
۳) فعل، نهاد، مضافق‌الیه، قید
۴) صفت مفعولی، نهاد، متمم، قید

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

نقش واژه‌ها در بیت:

برداشته	دل	ز کار او	بخت	درماند	پدر	به کار او	سخت
ماضی بعید		مضافق‌الیه	نهاد	فعل	نهاد		
				مضافق‌الیه	نهاد		
(حذف فعل معین)				متهم			

۲۲۸- از دیدگاه نگارشی کدام گزینه درست است؟

۱) فقط مطالبی که ترتیب زمانی یا روابط علی و معلومی دارند با نمودار درختی خلاصه می‌شوند.

۲) برای دسته‌بندی مطالب و به یاد سپردن آنها به شکل خلاصه از نمودار درختی استفاده می‌شود.

۳) مطالبی که به زیر شاخه‌های گوناگون تقسیم‌بندی می‌شوند، یا روابط علی و معلومی و یا ترتیب زمانی دارند با نقه‌هی مفهومی خلاصه می‌شوند.

۴) برای نوشتمن خلاصه‌ی تاریخ ادبیات درس‌ها از نمودار درختی استفاده می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

توضیح گزینه‌ها: گزینه‌ی یک: (کلمه‌ی فقط زاید است) گزینه‌ی دو: برای دسته‌بندی مطالب و به یاد سپردن آنها از رسم نمودار استفاده می‌شود.

گزینه‌ی چهار: برای نوشتمن خلاصه‌ی تاریخ ادبیات درس‌ها از جدول استفاده می‌شود. [توجه: نقه‌هی مفهومی یا نمودار درختی یا چارت یکی از روش‌های خلاصه کردن است (روش‌ها: نمودار، جدول و نقه‌هی مفهومی)]

ایران توشه

توشه‌ای برای موفقیت

-۲۲۹- آرایه‌های مقابل همه‌ی ایات، کاملاً درست است، به جز:

- (۱) جای خنده است سخن گفتن شیرین پیت / کاب شیرین چو بخندی برود از شکرت (ایهام تناسب، حس‌آمیزی)
- (۲) آسمان نیز به صد دیده تو را می‌طلبد / ورنه اندر گفَش، این شعله‌ی تابان از چیست؟ (مجاز، حسن تعلیل)
- (۳) چ م دارم که من خسته‌ی دل سوخته / به نم چ م گهربار قلم یاد کنید (استعاره، کنایه)
- (۴) به بوی کثار تو شدم غرق و امید است / از موج سرشکم که رساند به کنارم (ایهام، مجاز)
گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

توضیح آرایه‌ها: گزینه‌ی یک: سخن گفتن شیرین: حس‌آمیزی دارد - شکر: ایهام تناسب:

۱- شکر خوراکی که استعاره از لب یار است.

۲- مع وقه خسروپریز (با شیرین متناسب)

در بیت مراعات نظیر - تکرار - واج‌آرایی وجود دارد.

گزینه‌ی دو: حسن تعلیل (علت اینکه در آسمان خورشید قرار دارد، جستجوی یار است) جان‌بخی بر آسمان - اغراق در مصراج اول - صد دیده استعاره از ستاره‌ها - کفش: مجازاً دستش - شعله‌ی تابان مجازاً خورشید - صد: مجازاً تعداد زیاد - مراعات نظیر در بیت وجود دارد.

گزینه‌ی سه: کنایه‌های چ م داشتن: موقع داشتن - دل سوخته: شاعر - نیم چ م قلم: استعاره از نوشته‌ها - قلم جان‌بخی دارد.

گزینه‌ی چهار: بوی: ایهام (عطر و رایحه - امید و آرزو) - موج سرشک: تشییه - (مجاز در بیت وجود ندارد) - جناس همسان بین کثار (مصراج اول به معنی آغوش - مصراج دوم به معنی ساحل) - مراعات نظیر در مصراج دوم وجود دارد.

-۲۳۰- در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی هر سه آرایه‌ی «تشییه، استعاره و جناس» تماماً به کار رفته است:

۱) دائم از تنگدلی سر به گریبان باشد / هر که چون غنچه در این باغ به زر پردازد

۲) جهان گ اده شای تو را چو تیر، دهان / زمانه بسته رضای تو را چونیزه، کمر

۳) تا برفتی ز برم در نظرم قامت تو / راست مانند سهی سرو روان بر لب جوست

۴) درآ در گل ن باقی برآ بر بام، کان ساقی / ز پنهان خانه‌ی غیبی پیام آورد مستان را

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

توضیح گزینه‌ها: گزینه‌ی یک: تشییه دارد (هر که به زر پردازد: م به) (غنچه: م به به) جناس بین (سر و زر) -

غنچه: جان‌بخی دارد (چون سر به گریبان دارد)

گزینه‌ی دو: جهان و زمانه: جان‌بخی دارند - (م به نیز هستند - تیر و نیزه: م به به) پس تشییه داریم اما جناس در بیت وجود ندارد.

گزینه‌ی سه: تشییه (قامت تو: م به) (سهی سرو: م به به) - سهی سرو روان: تشخیص دارد - جناس بین (در و بر)

گزینه‌ی چهار: گل ن و بام استعاره از عالم بالا (ملکوت) - تشییه: پنهان خانه‌ی غیبی - جناس بین (باقي و ساقی) (در و بر)